

2015 – 2019

Z O R G P L A N

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK	1. UITGANGSPUNTEN	5
1.1	BEGRIJSBEPALING	5
1.2	DOELSTELLING	5
1.3	VOORTDURENDE ONTWIKKELING	5
1.4	DE GRENZEN VAN ONZE ZORG	5
1.5	ESSENTIEEL UITGANGSPUNT BINNEN ONZE ZORGSTRUCTUUR.....	5
HOOFDSTUK	2. HANDELINGSGERICHT- EN OPBRENGSTGERICHT WERKEN, (HOGW) EEN CYCLISCHE WERKSTRUCTUUR	6
2.1	HANDELINGSGERICHT- EN OPBRENGSTGERICHT DENKEN	6
2.2	SCHEMA HANDELINGSGERICHT WERKEN	7
2.3	HANDELINGSGERICHT WERKEN: DOELGERICHT, SYSTEMATISCH EN TRANSPARANT.	7
2.4	SCHEMA NIVEAUGROEPEN GERICHT OP ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (PER VAKGEBIED BEPAALD)	8
HOOFDSTUK	3. ZORGSTRUCTUUR	9
3.1	DE LEERKRACHT ALS PROFESSIONAL IN DE GROEP, ZIJ KENNEN DE KINDEREN HET BEST.	9
3.1.2	DE ROL VAN DE INTERNE BEGELEIDER	9
3.1.3	AANDACHTSFUNCTIONARIS	11
3.1.4	EXTERNE HULP	11
3.1.5	OUDERS	11
3.2	ADMINISTRATIESYSTEEM ESIS;	12
3.2.1	DIGITALE LEERLINGVOLGSYSTEEM KIJK!.....	12
3.3	COMMUNICATIE.....	13
3.3.1	STRUCTURELE OVERLEGMOMENTEN	13
3.3.2	SOORTEN INTERNE BESPREKINGEN:	15
3.3.2.1	PEUTERS.....	15
3.3.2.2	GROEPSBESPREKING	15
3.3.2.3	EINDEJAAR GROEPSBESPREKING/LEERLINGBESPREKING	16
3.3.2.4	ZORGLEERLINGBESPREKING	16
3.3.2.5	BREED OVERLEG	17
3.3.2.6	ZORG ADVIES TEAM (ZAT)	17
3.4	NIVEAU VAN HULP.....	17
3.5	SCHOOLONDERSTEUNINGSPLAN (SOP).....	19
3.6	ZORGVERBREDING: VIER VARIATIES.	24
3.7	INSTRUMENTEN EN BRONNEN TBV HGW = WAARNEMEN - BEGRIJPEN – PLANNEN - UITVOEREN)	24
3.7.1	GROEPSLEERKRACHT	24
3.7.2	LEERLINGVOLGSYSTEEM GROEP 1 EN 2:	24
3.7.3	LEERLINGVOLGSYSTEEM GROEP 3/8.....	25
3.7.4	TOETSOVERZICHT (VERWIJZING NAAR DE BIJLAGE)	25
3.7.5	TOETSAFNAMETABEL (VERWIJZING NAAR DE BIJLAGE)	25
3.7.6	GROEPSPLAN.....	25
HOOFDSTUK 4. BIJZONDERE ARRANGEMENTEN		25
4.1	ARRANGEMENT PPO	25
4.2	HET ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (OPP)	26
4.3	HOOGBEGAAFDE LEERLING	26
4.4	DOUBLEREN	27
4.5	PROTOCOL OVERGANG	27
4.6	PROCEDURE VAN MIDDEN GROEP 7 NAAR 8 EN VOORTGEZET ONDERWIJS	28
4.7	MOTORISCHE REMEDIAL TEACHING VOOR KLEUTERS	29
4.8	LOGOPEDISCHE SCREENING / BEHANDELING OP SCHOOL.	30
HOOFDSTUK	5. CHECKLISTS T.B.V. BESPREKINGEN	30
5.1	CHECKLIST LEERLINGBESPREKING	30
5.2	CHECKLIST GROEPSBESPREKING	31
5.3	EINDEJAAR GROEPSBESPREKING/LEERLINGBESPREKING	32
5.4	CHECKLIST OVERDRACHT FORMULIER VOOR DE VOLGENDE GROEP	32

Bijlagen en Protocollen

1. KENNIS ACHTERGROND	35
2. TOETSOVERZICHT.....	36
3. TOETSKALENDER.....	37
4. GROEPSPLAN (FORMAT).....	38
5. INBRENGFORMULIER ZORG	39
6. INDIVIDUEEL HANDELINGSPLAN (IHP).....	41
7. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (OPP).....	42
8. SCREENINGSFORMULIER LOGOPEDIE	47
9. AANVRAAGFORMULIER PPO.....	48
10. ORTHOTHEEK	50
11. OBERVATIEFORMULIER.....	55
12. VOORLOPIG BASISCHOOL ADVIES FORMULIER (GROEP 7)	56
13. BASISCHOOL ADVIES FORMULIER (GROEP 8).....	57
1. GEDRAGSPROTOCOL	
2. PROTOCOL MEDISCH HANDELEN (KIND EN ONDERWIJS ROTTERDAM).....	
3. PROTOCOL DYSLEXIE (KIND EN ONDERWIJS ROTTERDAM + GEMEENTE ROTTERDAM)	
4. PROTOCOL DYSCALCULIE (KIND EN ONDERWIJS ROTTERDAM)	
5. BROCHURE KOERS VO (PPO).....	

Hoofdstuk 1. Uitgangspunten

1.1 Begripsbepaling

CBS Mozaïek omschrijft het begrip zorgverbreding als volgt:

Elk kind heeft recht op onderwijs passend bij zijn ontwikkeling en onderwijsbehoeften en gericht op zijn ontwikkelingsperspectief. Dit veronderstelt dat alle leerlingen in hun ontwikkeling gevolgd en gestimuleerd worden. Als blijkt dat leerlingen zich in gedrag en/of leerprestaties niet adequaat ontwikkelen, worden er stappen ondernomen, zoals in dit document aangegeven kan dit op verschillende niveaus. Ouders zijn hierin altijd actief betrokken.

1.2 Doelstelling

Het volgen van kerndoelen basisonderwijs en de daaruit voortvloeiende referentieniveaus. We willen als school aansluiten bij de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind, dit betekent dat we als school uit gaan van de gedachte van het handelingsgericht werken gericht op hun ontwikkelingsperspectief

Wat heeft dit kind in deze onderwijs- en opvoedingssituatie van mij als leerkracht nodig.

Met behulp van een leerlingvolgsysteem, stemmen we het onderwijs af op onze leerlingen. De uitgangspunten van Passend primair onderwijs (PPO) zijn hier van toepassing.

1.3 Voortdurende ontwikkeling

Het onderwijs is in beweging. Externe factoren kunnen procedures en beleid beïnvloeden. Te denken valt aan: wetgeving, formatie en contacten met specialistische organisaties. Maar ook interne factoren als personeelsverloop, vernieuwde kennis en materiaal spelen een rol. Binnen het team zetten we onze professionalisering en kennisverbreding en -verdieping voort.

1.4 De grenzen van onze zorg

Op Mozaïek begeleiden we kinderen in de basisschoolleeftijd. De beoogde kinderen moeten in gedrag en aanleg in voldoende mate in staat zijn het reguliere basisonderwijs te volgen. Wanneer dit niet, of niet in voldoende mate het geval is, zal de leerling individueel geobserveerd en/of getoetst worden om in te schatten of de leerling binnen Mozaïek voor zijn/haar ontwikkeling het beste af is. In overweging wordt genomen:

- Aanbod, aanpak en mogelijkheden voor de (hoog)begaafde (IQ>130) wordt in beeld gebracht.
- Sociaal gedrag – Kan de school voldoende structuur bieden voor het kind?
- Kunnen de leerkrachten de gevraagde aanpak voldoende waarborgen?
- Uitstroom – In principe moet de leerling na deze school minimaal in kunnen stromen in het VMBO. M.b.v. onder andere het Esis leerlingvolgsysteem is het ontwikkelingsperspectief vast te stellen.

1.5 Essentieel uitgangspunt binnen onze zorgstructuur

De school heeft als hoofdtaak te zorgen voor het welzijn van het kind en goed onderwijs.

Wat heeft dit kind in deze thuissituatie en deze leersituatie van deze leerkracht nodig.

Dit document geeft veel richting en sturing voor een systematische aanpak. De essentie blijft het kind en niet de aanpak. Ieder kind is uniek.

Als op enig moment en in enige situatie de praktijk vereist dat de aanpak anders moet dan de beschreven systematiek in het zorgplan dan kunnen de IB-ers dit gezamenlijk besluiten en een geheel aangepaste werkwijze opzetten die voor het kind voor dat moment vereist is.

In onze zorg gaan we uit van het Handelingsgericht en opbrengstgericht werken.

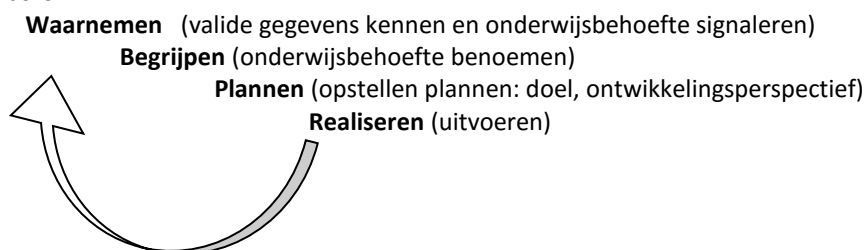
Binnen het waarnemen en het begrijpen nemen, naast de uitgangspunten van het HGW, de leervorderingen voor de school een duidelijke plaats in.

De leervorderingen zijn allemaal uit te lezen in Esis en de verzamellijsten van de methode toetsen. Deze data is sterk mede richtinggevend aan ons handelen.

Voor de jongere kinderen (kleuters) gebruiken wij het observatie- en registratiemodel KIJK.

Hoofdstuk 2. Handelingsgericht en opbrengstgericht werken (HOGW) een cyclische werkstructuur .

De cyclus is:

Resultaat van deze planmatige aanpak zijn goede opbrengsten. Wij verstaan onder opbrengst gericht werken: het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het streven naar maximale opbrengsten. Bij opbrengsten gaat het dan om:

- cognitieve resultaten van leerlingen;
- sociaal-emotionele resultaten;
- tevredenheid van leerlingen, ouders en vervolgonderwijs.

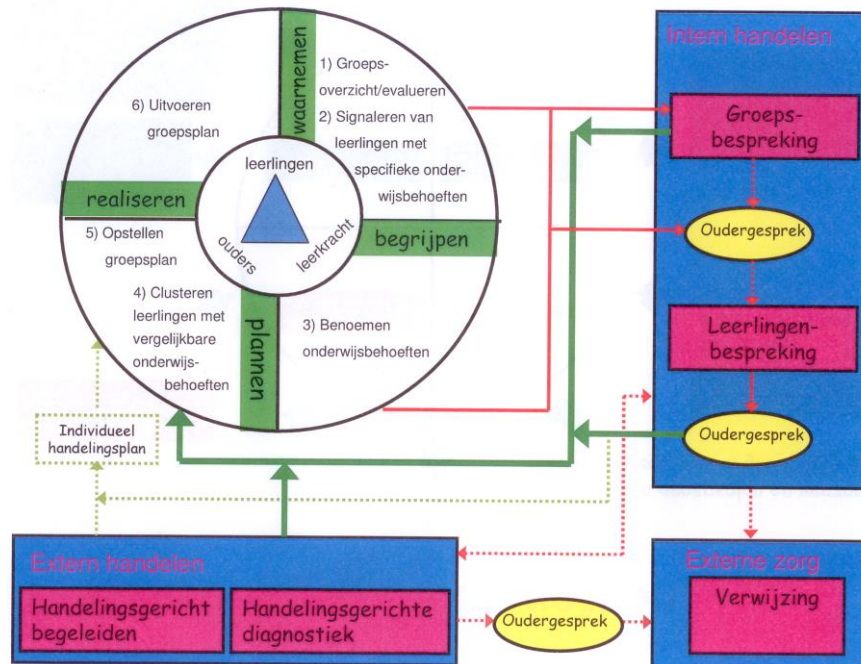
2.1 Handelings- en opbrengstgericht denken. Wat betekent dit voor mij als leerkracht en school?

1. Onderwijsbehoefte van het kind centraal stellen;
2. Kunnen reflecteren op persoonlijke opvattingen, ervaring, kennis en kunde;
3. Doelgericht werken;
4. Een transactioneel referentiekader hebben; d.w.z. leerkrachten, interne zorgbegeleiders, ouders, kind externe deskundigen werken constructief samen.
5. Het positieve benutten;
6. Systematisch en transparant werken.

1. Ik denk, kijk en praat over wat een kind nodig heeft om de volgende stap te maken, de onderwijsbehoeften, en handel daar zoveel mogelijk naar.	Al onze activiteiten zijn erop gericht zicht te krijgen op wat dit kind nodig heeft en wat een positief effect heeft op het kind i.p.v. wat er mis is met dit kind. We benoemen de onderwijs behoeften van de kinderen en vertalen dit naar een passend onderwijsaanbod. De methodes dienen daarbij als ondersteunend middel en niet als doel op zich.
2. Het afstemmen op kinderen zal ik als leerkracht moeten doen.	Ik reflecteer op mijn persoonlijke opvattingen, omdat die bepalend zijn voor mijn handelen. Ik heb (en houd) de regie m.b.t. het organiseren en realiseren van passend onderwijs voor de kinderen in mijn groep, indien nodig in samenwerking met anderen. Ik ken mijn leerkrachtvaardigheden en neem initiatief om deze verder te ontwikkelen. Daarbij kan ik een beroep doen op collega's en (externe) begeleiders.
3. Ik werk doelgericht en zoek naar richtinggevers voor mijn handelen, gebaseerd op wat het kind wél kan.	Ik heb zicht op de doelen die ik voor de komende periode met de verschillende kinderen wil bereiken. Ik reflecteer systematisch op de effecten van mijn onderwijsaanbod en aanpak. Mijn onderzoekende houding is vooral gericht op het vinden van aanknopingspunten voor mijn handelen om beter af te kunnen stemmen op wat de verschillende kinderen nodig hebben. Ik (en/of zorgverbreder) onderzoek (en) alleen wat ik nodig heb, om te kunnen bepalen wat ik moet gaan doen. Ik gebruik daarbij de <i>als... dan</i> redenering. Als we weten dat.... dan kunnen we besluiten tot.... Ik geef goed aan of de adviezen van anderen haalbaar zijn voor mij.
4. Ik werk vanaf het begin samen met het kind, de ouders, mijn collega's en begeleiders.	Ik zoek vanaf het begin samen met het kind en de ouders, die ik als ervaringsdeskundigen zie, naar mogelijkheden om af te stemmen op het kind. Ik zie het kind als eigenaar van zijn eigen ontwikkeling en ga met hem of haar hierover in gesprek. Ouders zijn welkom op school en ik benadruk dat ouders en school een gemeenschappelijk belang hebben; het kind. Op basis van mijn begeleidingsvraag ga ik samen met interne/externe begeleiders op zoek naar het begrijpen en afstemmen op de onderwijs-behoeften van de kinderen in mijn groep.
5. Ik kijk naar de wisselwerking tussen kinderen, hun ouders, hun groep en mijzelf en stem mijn handelen hierop af.	Ik kijk niet alleen naar "dit kind", maar naar "dit kind, in mijn groep, in deze school en met deze ouders". Ik richt me op de interactie (en de effecten daarvan) tussen het kind, medeleerlingen, mezelf en de ouders. Zo ben ik op zoek naar richtinggevers voor mijn handelen om tot een betere afstemming op (met) het kind te komen. Standaard aanpakken die voor alle kinderen, leerkrachten en ouders gelden bestaan niet, want elke situatie is uniek.
6. Iedereen heeft kwaliteiten. Ik	Ik ben op zoek naar positieve aspecten van kinderen, hun ouders en mezelf. Ik richt me

ben op zoek naar mogelijkheden van kinderen, ouders en mezelf.	met name op de positieve aspecten bij mijn handelen (wat kunnen dit kind en ik wel onder welke omstandigheden en wat hebben we hierbij nodig.) Ik benut deze positieve aspecten bij mijn aanpak en ga na hoe het werkt.
7. We werken systematisch en zijn open en duidelijk naar elkaar; kind, ouders, leerkracht en begeleiders.	We werken stap voor stap volgens een voor iedereen herkenbare werkcyclus met duidelijke beslismomenten. Het is duidelijk wie waarover beslist: het kind, de leerkracht, de school, de ouders. De beslissingen die we nemen zijn voor alle betrokkenen inzichtelijk en transparant: het is duidelijk waarom we die hebben genomen.

2.2 Schema Handelingsgericht werken:

2.3 Handelingsgericht werken: doelgericht, systematisch en transparant.

Mozaïek heeft kennisgenomen van inzichten en de wijze van opbrengstgericht werken van:

- de PO-Raad
- het Onderwijscontinuüm van het CED
- het toezichtkader van de Onderwijsinspectie

Onderling bestaan er wel enkele verschillen. Hun uitgangspunten en doelstellingen zijn echter allen terug te voeren op het handelingsgericht denken.

Mozaïek hanteert in navolging hierop het Schema Niveaugroepen.

Dit model is gekoppeld aan het leerlingvolgsysteem van Esis. Esis werkt met "niveauscores" daarnaast zijn in het programma vaardigheidsscores en DLE-scores uit te lezen. De niveauscores geven een ontwikkelingspatroon van een leerling aan. Hier is een kleurcodering aan gekoppeld. Er is duidelijk op welk niveau een kind scoort..

De normering van Esis is geënt op normering van het Cito en zet dit om in niveau- en vaardigheidsscores. Esis kan per ontwikkelingsgebied een ontwikkelingsprognose aangeven.

Cito lvs	Niveaugroep I-B-V
V	Zeer intensief
V	Instructie (I)
VI	
III	Basis (B)
II	Verdieping (V)
I	
I	Talent +

De school heeft een organisatorisch en onderwijsinhoudelijke onderverdeling gemaakt in drie niveaugroepen binnen de klas. Op instructieniveau en indien nodig op leerinhoud. Te weten de niveaugroepen I, B en V. Deze driedeling wordt redelijk star gevolgd. Verder verdelen in niveaugroepen is organisatorisch niet haalbaar. De praktijk zal laten zien dat naast deze drie niveaugroepen er regelmatig kinderen in de zeer intensieve of de Talent (I) groep terecht komen. (Zie voor verdere invulling en werking Hoofdstuk 3) De inzet van de leerkracht is om de leerlingen binnen de niveaugroepen te houden en uit te dagen boven zichzelf uit te komen.

2.4 Schema niveaugroepen gericht op Ontwikkelingsperspectief (per vakgebied bepaald)

Toelichting: Het schema geeft **sturing** aan de school en de onderwijsorganisatie in de groepen om het onderwijs voor de kinderen zo optimaal mogelijk in te richten. Het geeft **een indicatie** weer. Elk kind is uniek in zijn hele context. Dit maakt dat alle aspecten, zoals omgevings-, sociaal emotionele en cognitieve factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind. En dus medebepalend zijn voor de ontwikkelingsprognose.

Gericht op dagelijks handelen van de leerkracht

Gericht op ontwikkelingsperspectief

Cito lvs	Niveaugroep I-B-V	Instructie	Niveau eind gr 8	DLE	Leerrendement	IQ indicatie	Cito-eind indicatie	Vervolgonderwijs
V	Zeer intensief	aangepast	Eind gr 5	30	< 50%	55-80	501-520	Pro
V	Instructie	Verlengd	Eind gr 6	40	> 50% en < 66%	75-90	517-523	VMBO
IV								
III	Basis	Basis	Eind gr 7	50	> 66% en < 83%	90-95	523-530	VMBO (b/k)
			Eind gr 8	60	> 83% en < 100%	95-105	530-535	VMBO (g/tl)
II	Verdieping	Verkort	+1 jaar	70	> 100% en < 117%	105-115	535-542	HAVO
I			> +1 jaar	70+	> 117%	115-	542-550	VWO
I	Talent +	Verdiept						

Cito-indicatie

Instructievorm.

Geeft de V, B, I groepen en de kinderen met een ZI of Talent arrangement aan.

Het niveau aan het eind van groep 8. Leerlingen in II en I zitten boven het niveau van groep 8. Is te vergelijken met de DLE-kolom

n.b. in een zeer zwakke groep kan er een verschuiving plaatsvinden waarbij de instructie groep de basisgroep vormt.

Hoofdstuk 3 Zorgstructuur

3.1.1 De leerkrachten zijn de professional in de groep en kennen de kinderen het best.

De leerkracht stemt het aanbod af op de onderwijsbehoefte van het kind. Zij geven hun grootste zorgen aan en presenteren deze aan de intern begeleider. Zij hebben een grote rol in de contacten met de ouders, de overleggen met externen, maar ook in het aangeven van hun ondersteuningsbehoefte aan de lb'er. Leerkrachten stellen zich proactief op. De leerkracht heeft de belangrijkste signaleringsfunctie. Zij zijn medeverantwoordelijk voor het op gang brengen van de ondersteuning van extra hulp en het bieden van zorg op maat.

Daartoe zal de lb'er vragen stellen aan de leerkracht om te ontdekken of er meer zorg nodig is, formuleert de leerkracht een ondersteuningsbehoefte en samen wordt gekeken welke specifieke onderwijsbehoefte er nodig is voor het kind, het gezin en voor de leerkracht.

De iber is coachend en eventueel sturend hierin.

In de samenwerking is de leerkracht degene die de informatie verzamelt, ondersteuningsbehoefte formuleert, contacten met ouders onderhoudt en aanpassingen doet in het dagelijks lesgeven. Met de lb'er wordt deze informatie gedeeld, en vervolgens wordt de coördinerende en coachende rol aangenomen. Indien nodig zal de lb'er extra informatie aanreiken en delen.

Groepsplannen zijn richtlijnen voor een aankomende periode. De leerkracht presenteert welke aanpassingen op het standaard aanbod worden gedaan om te voorzien in de onderwijsbehoefte van de groep. Uiteraard rekening houdend met de haalbaarheid binnen het klassenmanagement. Groepsplannen worden cyclisch aangepast en geëvalueerd.

3.1.2 De rol van de lb'er

Goed onderwijs begint met het goed kunnen omgaan met verschillen tussen kinderen. Het is aan de leerkracht om daar voor alle kinderen in de klas een goede vorm in te vinden. De intern begeleider ondersteunt en coacht de leerkracht bij deze zorg in de klas. Zowel voor de groep als voor de individuele leerling. Voorbeelden hiervan zijn:

- didactisch en pedagogisch handelen;
- klassenmanagement;
- de ontwikkeling 'partnerschap' met ouders;
- het formuleren van onderwijsbehoefte van een leerling en de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht;
- het werken met individuele en groepsplannen (opstellen, uitvoeren en evalueren) en het omgaan met specifiek gedrag
- het verwerken van adviezen van de hulpverlening in handelingsplannen;
- omgaan met professionals in de klas (ambulante begeleider, externen).

De coördinerende rol van de lb'er

- het coördineren van de speciale zorg rond leerlingen (door AB 'er, logopedist, smw, cesar) op school;
- benutting van de voorschoolse (zorg)informatie;
- een goede overdracht (samen met de leerkracht van groep 7 en 8) naar het VO;
- inzicht in de sociale kaart;
- scholing organiseren over thema's zoals omgaan met lastig gedrag i.s.m. de kerngroepen;
- klassenmanagement;
- communicatie, zoals gesprekken met ouders;
- het zorgbeleid van de school (mee) formuleren;
- het omgaan met privacy gevoelige informatie;
- de coördinatie van het zorgteam op school;
- het bewaken van de plannings en de toets kalender;
- de voorbereiding en aanmelding bij het OAT (ouders informeren, toestemming regelen en alle relevante informatie verzamelen);
- deelname aan de OAT-bespreking, een terugkoppeling naar de school van de OAT-adviezen;

- (eventueel) verwijzen naar SBO of SO.

De rol van de ib'er in het management team

- Zij adviseren de directie rondom nascholing van het team en eventueel de individuele leerkrachten die een ondersteuningsbehoefte hebben aangegeven;
- Zij leggen verantwoording af over de opbrengsten en de groepsbesprekingen en benoemen daarbij de actiepunten van de aankomende periode;
- Zij stellen de directie op de hoogte van de grootste zorgdossiers, wanneer er sprake is van contacten met externen waarbij de directie is betrokken (AMK, Jeugdzorg, Politie, schuldsanering). Daartoe is een Directie-IB-SMW overleg (DIS);
- Zij leggen verantwoording af over de plannings (verwijzing VO, toets kalender, zorgoverleg etc);
- Zij overleggen doublure en verwijzingen

Ib'er: de generalist en de specialist

De coachende generalist (Intern Begeleiders)

Dit is de ib'er zoals hierboven beschreven. Deze ib'er houdt overzicht en coacht de leerkracht bij zijn eigen ondersteuningsbehoefte en de onderwijsbehoefte van het kind.

De sturende specialist (als ambulante begeleider, bv tot oktober 2016 de intern begeleider onderbouw)

Deze specialist wordt op dit moment vaak van buiten ingevlogen. Deze persoon geeft tips aan de leerkracht, komt leerlingen observeren, reikt extra kennis aan en werkt zo samen aan dossiervorming om te kijken wat werkt voor het kind.

Deze specialist is ook sturend omdat het uitvoeren van het handelingsplan voor de dossiervorming geen vrijblijvende zaak is.

Ook kan de schoolcontactpersoon van PPO als specialist worden ingezet. Veelal gaat het dan om complexere zaken die ook mogelijk bij het Wijkteam bekend zijn.

Ook zullen de kerngroepen worden ingezet als sturende specialist. Zo kunnen zij specialistische kennis delen ten aanzien van bijvoorbeeld oudergesprekken, dyslexie protocol, rekenproblematiek of gedrag.

We hebben al veel kennis in huis. Doel voor de komende jaren is daarvan meer planmatig gebruik te gaan maken. Specialistinnen binnen de school worden aangemoedigd zich meer te profileren. Bovendien is het belangrijk dat er meer mensen zich specialiseren en tevens bereid zijn zich schoolbreed in te zetten..

Opmerking: de coachende generalist kan ook in sommige gevallen optreden als sturende specialist. Echter dit moet vooraf duidelijk zijn.

SMW en IB

Ook de Schoolmaatschappelijk Werker zal een meer ondersteunde en coachende rol innemen naar de leerkrachten toe. De leerkrachten worden intensief betrokken bij de hulp die SMW aan kinderen en gezinnen biedt. Het uiteindelijke doel is dan ook dat leerkrachten voldoende steun, kennis en informatie hebben om zelf met zorgleerlingen aan de slag te kunnen. Dit past goed bij het uitgangspunt dat de leerkracht de grootste professional is, omdat zij immers de hele dag te maken hebben met de kinderen. Dit betekent niet dat de leerkracht er alleen voor staat, maar dat SMW sturing kan geven hoe om te gaan met bepaald gedrag of bepaalde gezinssituaties van de kinderen.

Als een kind/gezin bij SMW wordt aangemeld, zal de route zijn dat de leerkrachten dit met de ib'er bespreken. Vervolgens wordt er gekeken wat er nodig is en wat de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht is.

Voor SMW is het belangrijk om voldoende informatie van de leerkrachten te krijgen om te kunnen starten. Dit betekent dat de leerkracht zelf verantwoordelijk is om informatie aan SMW aan te leveren.

Voor, tijdens en na het proces zal de SMW'er regelmatig contact met de leerkrachten hebben om de stand van zaken te bespreken en te bespreken wat de leerkracht zelf kan doen in de klas.

Verbinding SMW en wijkteams

Omdat de gemeente sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk is voor de jeugdhulp, is het van essentieel belang dat onderwijs (primair, voortgezet, speciaal en middelbaar beroepsonderwijs) en gemeente goed samenwerken. De gemeente maakt dan ook afspraken met scholen over de verbinding tussen het schoolmaatschappelijk werk en de wijkteams die de jeugdhulp bieden. Ook maakt de gemeente afspraken

over vroeg signalering bij kinderdagverblijven en peuterspeelzalen (voorschools). Het gezamenlijke vertrekpunt hierbij is altijd het belang van kinderen en jongeren.

Gedragsproblematiek

In de lijn van bovenstaande wordt nog extra aandacht gegeven aan groepsplan gedrag volgens methode groepsplan gedrag door dr. Kees van Overveld. (verdere ontwikkeling en invoering van het groepsplan in het schooljaar 2015-2016)

Er is sprake van 3 preventieniveaus.

Bij de basisondersteuning van preventieniveau 1 en 2 zijn vooral de leerkrachten en de IBers betrokken. Leerkrachten zijn voornamelijk gericht op preventie en de-escalatie. IBers op coaching en procesbewaker.

Bij preventieniveau 3 komt ook de schoolcontactpersoon (SCP) PPO in zicht om de dossiervorming planmatig en gedegen te begeleiden.

Overigens is deze lijn door te trekken naar alle vakgebieden: bij zorgniveau 1 en 2 zijn de ib'ers betrokken. Bij zorgniveau 3 komt een specialist en een Individueel Handelingsplan(IHP) of Ontwikkelingsperspectief (OPP) in beeld.

3.1.3 Aandachtsfunctionaris

3.1.4 Externe hulp

- Schoolarts voor medische zaken;
- Schoolcontactpersoon
- AB-er van uit de clusters
- Logopedisten
- Césartherapeute
- Etc.

3.1.5 Ouders

Op CBS Mozaïek hebben we een duidelijke visie op ouderbetrokkenheid, vastgelegd in een visie document. Wij vinden dat ouderbetrokkenheid een niet-vrijblijvende en gelijkwaardige samenwerking is tussen ouders en school, waarin ouders en school vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de (school) ontwikkeling van het kind (de leerling)

In de ouderkamer zijn regelmatig bijeenkomsten die gaan over opvoeding en onderwijs. De ouderconsulente stelt dit programma samen, in overleg met de directie.

Ouders zijn welkom in de groep van hun kind om lessen bij te wonen tijdens inloopmomenten of op afspraak.

Ouders zijn belangrijke participanten in de zorg om het kind. Zonder volledige steun en commitment van de ouders is het bieden van de gewenste zorg niet optimaal. Vanaf het eerste moment dat er zorgen zijn om een leerling worden de ouders hiervan op de hoogte gesteld en betrokken bij het zoeken naar oplossingen. Ervaringen van ouders met hun kind kunnen mede richting geven aan het handelen van de leerkracht. Gesprekken met externen worden gevoerd in aanwezigheid van de ouders, indien dit niet mogelijk is worden ouders geïnformeerd.

Er is een cyclus van oudergesprekken voor en met alle kinderen:

- Welkomstgesprekken aan het begin van het schooljaar.

Doel: kennismaken, uitwisselen van praktische zaken en uitspreken van wederzijdse verwachtingen. Ouders kunnen zich uitspreken over de hoeveelheid gesprekken en de lengte daarvan gedurende het schooljaar.

- Rapportgesprekken, 2x per jaar, na de cito toetsen.

Doel: het bespreken van de ontwikkeling en schoolvorderingen van de kinderen. Kinderen zijn hierbij aanwezig.

- Ambitiesgesprekken met leerlingen en ouders, 1x per jaar, vanaf groep 6, gekoppeld aan de plaatsingswijzer.

Doel: kindgericht gesprek waarin de huidige stand van zaken betreffende de ontwikkeling wordt besproken. De ambitie / verwachtingen van het kind, de ouder en de leerkracht en de haalbaarheid hiervan zijn gespreksonderwerpen. Tijdens de daaropvolgende rapportgesprekken met ouder en kind wordt e.e.a. geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Ouders hebben inzage in alle documenten betreffende hun kind. Van grote delen hiervan is zelfs een kopie opeisbaar.

Van alle gesprekken met ouders wordt een verslag gemaakt dat ter lezing en ondertekening aan de ouders wordt voorgelegd.

Individuele handelingsplannen en observaties worden met ouders besproken en ondertekend.

3.2 Administratiesysteem

- De webbased applicatie Esis vormt de infrastructuur van de leerling-administratie en het leerlingvolgsysteem in de meest brede zin. Hierin zijn de citoresultaten en de scores op sociaal-emotioneel gebied (Scol) opgenomen.
- Registratie van Wereld in getallen (WIG) Basispoort?
- Registratie Taal actief in basispoort
- Wijzer in Basispoort
- Easy rapport voor rapportage aan de ouders.
- Het handelingsplan wordt besproken met de ouders en ondertekend. Na evaluatie wordt de uitkomst met ouders besproken, ondertekend, in gescand en opgenomen in Esis.
- Verslagen van externen.

Archiefkast:

Hangmap per kind waarin relevante toetsen worden bewaard, okr van andere school bij verhuizing etc.

Alle verslaglegging betreffende de leerlingen wordt behandeld volgens de wet op de privacy.

3.2.1 Digitaal Leerlingvolgsysteem Kijk! groepen 1 en 2.

In de kleuterbouw wordt naast de leerling administratie in Esis het digitale observatie en registratie instrument van Kijk gebruikt om de leerlingen te volgen.

3.3 Communicatie:

3.3.1 Structurele overlegmomenten:

Overleg in schema:

Soort	Deelnemers	Inhoud	frequentie
Groepsplanbespreking:	LK-IB	Gebaseerd op trendanalyses en waarnemingen van de leerkracht en evaluatie van het groepsplan. Bron: Esis registratie en LOVS Actie: verslaglegging	2 x p.j.
Gecombineerde groeps-, leerlingbespreking	LK-IB	Overdracht gebaseerd op trendanalyses en waarnemingen van de leerkracht en evaluatie van het groepsplan. Bron: Esis registratie en LOVS Actie: verslaglegging	1 x p.j.
Zorgleerlingbespreking	LK-IB	Leerlingen die op basis van toetsresultaten en/of gedrag opvallen. Bron: Esis registratie en LOVS, observaties. Actie: verslaglegging	2x p.j. of indien nodig
Breed overleg	Leerkracht IB-SMW-Dir	Gericht op zorgleerlingen en gezin, in het eerste stadium van de zorg. Na schooltijd i.v.m. aanwezigheid leerkracht. Bron: Esis registratie en LOVS, observaties. Actie: verslaglegging	Om de 6 weken
Zorg advies team (ZAT)	Ouders, leerkracht, ib, directie, en schoolcontactpersoon. Op afroep: SMW, jeugdverpleegkundige, Césartherapeute, logopedist, wijkagent, leerplichtambtenaar.	Gericht op zorgleerlingen en gezin in het vervolgstadium. Dit overleg is een opschaling van het breed overleg. Bron: Esis registratie en LOVS, observaties. Actie: verslaglegging	Om de 6 weken is er een breed overleg gepland, indien nodig wordt dit een ZAT bijeenkomst.

Jaarcyclus overlegmomenten

Maand	Groepsbespreking	Leerlingbespreking	Breed overleg	Zorgadvies-team (ZAT)	HG
Augustus / september	Opstellen groepsplan door leerkrachten. Deze worden besproken met ib.				Begrijpen: Onderwijsbehoefte benoemen. Plannen: Bijstellen groepsplan Clusteren IIn met gelijke onderwijsbehoeften Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen Ouders informeren bij afwijking van het plan
Oktober		Voor de herfstvakantie, gericht op	Breed overleg		Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen

		zorgleerlingen			Ouders informeren bij afwijking van het plan
November	Tussenevaluatie gericht op afwijkingen van het groepsplan			Mogelijk Zat, voortvloeiend uit Breed Overleg	
december					Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen
Januari	Trendanalyse n.a.v. de midden toetsen CITO Bijstellen van de groepsplannen		Breed overleg		Cito toetsperiode Waarnemen – begrijpen – onderwijsbehoeften bijstellen
Februari				Mogelijk Zat, voortvloeiend uit Breed Overleg	Ouders informeren Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen
Maart	Tussenevaluatie gericht op afwijkingen van het groepsplan				Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen
April		Voor de 2 ^e gespreksavond	Breed overleg		Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen Ouders informeren
Mei				Mogelijk Zat, voortvloeiend uit Breed Overleg	Realiseren: Uitvoeren van de groepsplannen
Juni					Cito eind periode. Begrijpen: Onderwijsbehoefte benoemen. Plannen: Opstellen groepsplan voor het nieuwe schooljaar. Clusteren IIn met gelijke onderwijsbehoeften
Juni/juli	Gericht op trendsanalyse en groepsoverdracht	Bespreken leerlingen mt een individueel handelingsplan, eigen leerlijn etc.	Breed overleg, plan volgend schooljaar		Cito eind periode. Begrijpen: Onderwijsbehoefte benoemen. Plannen: Opstellen groepsplan voor het nieuwe schooljaar. Clusteren IIn met gelijke onderwijsbehoeften Ouders informeren

3.3.2 Soorten interne besprekingen:

3.3.2.1 Peuters

Doorgaande ontwikkeling van de peuterspeelzaal (0 groepen en VVE) naar de basisschool.

Sinds ruim 2 jaar werken de collega's van peuterspeelzaal Muizefant met drie 0 groepen en één VVE groep.

De samenwerking tussen speelzaal en basisschool kent een historie van 15 jaar. Door de jaren heen is de samenwerking geïntensiveerd, zo werd er gewerkt met het programma Ko Totaal, bezoeken de peuterleidsters studiedagen van de basisschool en is er regelmatig overleg.

Een keer per 6 weken is er een peuter-kleuter overleg met de voorschool coördinator om de doorgaande lijn te waarborgen.

In het schooljaar 2014-2015 is een start gemaakt met hetzelfde observatie en registratie model KIJK!

Implementatie en studie worden door onderbouw leerkrachten en peuterleidsters gezamenlijk gedaan.

In de zorg om de peuters heeft het Voorschools Maatschappelijk Werk (VSMW) een belangrijke rol. PPO

Rotterdam laat het voorschools maatschappelijk werk uitvoeren door SMW-aanbieders uit de stad. Zij voorzien alle nul groepen en peuterspeelzalen in Rotterdam van vsmw.

- De peuters worden warm overgedragen aan de basisschool.
- Het vsmw kan ook helpen bij het vinden van een passende basisschool.
- Waar nodig kan het vsmw 'er (via PPO Rotterdam) er voor zorgen dat een peuter die een specifieke onderwijsondersteuningsbehoefte heeft extra ondersteuning krijgt geboden op de basisschool.

Op CBS Mozaïek is er regelmatig overleg van de peuterleidsters met de intern begeleider onderbouw van de basisschool. Tenminste 3 keer per jaar worden alle peuters kort besproken, het observatieprogramma KIJK! is leidraad voor het gesprek.

Peuters met extra zorgbehoefte worden regelmatig besproken. Ouders zijn altijd op de hoogte van deze gesprekken en van harte uitgenodigd aanwezig te zijn. Hun visie op het kind is van onschatbare waarde. Ook de VSMW is aanwezig bij deze gesprekken. Doel is te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak. Als er zorgen zijn in de thuissituatie kan de VSMW 'er ingezet worden, doorverwijzen naar instanties of observeren in ouder-kind contacten.

Dit kan zijn:

- ❖ Een plan van aanpak op de groep, met daarin opgenomen de richtlijnen van de gemeente Rotterdam:
 - Het meetbare doel
 - Een gerichte analyse van het ontwikkelingsprobleem
 - Het formuleren van een ontwikkelbehoefte en een passende (ortho)didactische of (ortho) pedagogische aanpak;
 - De duur van het plan (bv 6 weken)
 - Evaluatie, waarin omschreven of het gestelde doel behaald
 - Beschrijving over het vervolg van het traject of de afsluiting daarvan.
- ❖ Inzetten van externe hulp, bijvoorbeeld een logopedist of fysiotherapeut.
- ❖ Opschalen via de VSMW 'er naar het wijkteam (PPO)

In het schooljaar 2015-2016 zal bovenstaande verder worden uitgewerkt door leidsters, vsmw 'er en intern begeleider van de basisschool. Er komt een gespreksrooster en er wordt een format ontwikkeld voor een plan van aanpak (kindplan) met daarin opgenomen de richtlijnen van de gemeente Rotterdam.

3.3.2.2 Groepsplanbespreking

Groepen 1 en 2:

Twee keer per jaar, in de maanden januari en juni/juli registreren de onderbouw leerkrachten hun observaties in het observatie en registratiemodel Kijk!. De groepsoverzichten die hieruit voorkomen worden besproken met de intern begeleider. Er wordt gekeken naar het onderwijsaanbod voor de leerlingen en besproken welke aanpassingen/ interventies nodig zijn voor het groepsplan.

Het laatste groepsrapport dient als basis voor het overdrachtsgesprek met de leerkracht van de volgende groep.

De Cito resultaten en de resultaten van de CPS toets beginnende geletterdheid van groep 2 worden vooralsnog meegenomen in de besprekingen.

De leerkrachten van groep 3 t/m 8 maken voor vijf vakken, te weten rekenen en wiskunde, spelling, begrijpend lezen, (of luisteren in groep 3) technisch lezen en woordenschat, een groepsplan. Vanaf het schooljaar 2015-2016 komt daar het groepsplan gedrag bij.

Uitzonderingen: groep 3 maakt na januari voor het eerst een groepsplan spelling, de groepen 1 en 2 maken plannen voor rekenen en wiskunde, mondelinge taalvaardigheid, waaronder woordenschat, beginnende geletterdheid en fonemisch bewustzijn.

Deze plannen worden gemaakt bij de start van het schooljaar, na de midden toetsen worden ze geëvalueerd en bijgesteld en na de eindtoetsen geëvalueerd en overgedragen.

Tijdens de groepsplan bespreking komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Opbrengsten
- Opbrengsten versus aanbod
- Onderwijsdoelen
- Onderwijsbehoeften van de leerlingen
- Organisatie en klassenmanagement
- I, B, V indeling (intensief, basis en verdiepingsgroep)
- Kinderen met een OPP

Dit kan resulteren in het bijsturen van leerkrachtgedrag en/of aanpassen van de groepsleerstof. Afspraken voor observaties van bijvoorbeeld lessen, worden o.a. tijdens deze bespreking gemaakt.

Format groepsplan zie bijlage

3.3.2.3 Eindejaar- Groepsbespreking/Leerlingbespreking

Overdracht gebaseerd op trendanalyses en waarnemingen van de leerkracht en evaluatie van het groepsplan.

Bron: Esis registratie en LOVS

Actie: verslaglegging

3.3.2.4 Zorgleerlingbespreking

Bij aanmelding van zorgleerlingen vult de leerkracht het inbrengformulier in. Voor de groepen 1 en 2 worden minimaal de volgende lijsten ingevuld:

Detaillijst basiskenmerken

Detaillijst risicofactoren

Afhankelijk van de hulpvraag: detaillijst taakgerichtheid, signalen ontwikkelingsvoorsprong, signalen vroeg onderkenning dyslexie.

Voor de groepen 3 t/m 8 vult de leerkracht het inbrengformulier zorg in, met gedetailleerde beschrijving van het probleem:

Hierin zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Algemene gegevens
- Schoolloopbaan
- Probleemgebied(en)
- Omschrijving van het probleem.
- Toetsresultaten
- Hoelang of sinds wanneer is er sprake van het probleem?
- Wat is mogelijk de oorzaak van het probleem?
- Wat heb je al gedaan om het probleem aan te pakken?

Zie bijlage

Er volgt een gesprek met de intern begeleider dat kan resulteren in een individueel handelingsplan. Dit plan wordt door de leerkracht geschreven, besproken met de ouders en ondertekend door beiden, consequent uitgevoerd en samen met de intern begeleider geëvalueerd na 6 weken.

De leerling wordt hierin actief betrokken.

Uit de evaluatie blijkt of het plan voldoende effect heeft gehad of dat er verlengd moet worden of opgeschaald.

Bron:

- Toets uitslagen zowel methodisch als LVS, waaronder Scol
- Het Kijk leerlingenboekje groepen 1 en 2
- De registraties in Esis zoals concrete voorbeelden van gedrag, lettend op: situaties waarin het gedrag opvalt, aanleiding van het gedrag, hoe vaak dit gedrag voorkomt
- Inbrengformulier (zie bijlage. Dit wordt opgenomen in Esis)
- Observaties
- Geboden hulp en de resultaten van die hulp

Als na evaluatie blijkt dat de inzet onvoldoende effect heeft gehad en resultaten uitblijven worden de volgende vervolgstappen genomen:

- Breed overleg, deelnemers: groepsleerkracht, intern begeleider, eventueel schoolmaatschappelijk werk.
- Zorg Advies Team, deelnemers de hierboven genoemde personen, ouders, schoolcontactpersoon en eventueel een lid van de directie.

3.3.2.5 Breed overleg

De leerkracht signaleert een zorgleerling met een bredere problematiek.

Gericht op zorgleerlingen en gezin, in het eerste stadium van de zorg.

Na schooltijd i.v.m. aanwezigheid leerkracht.

Bron: Esis registratie en LOVS, observaties.

Actie: verslaglegging

3.3.2.6 Zorg Advies Team (ZAT)

Dit overleg is een opschaling van het breed overleg gericht op zorgleerlingen en gezin in het vervolgstadium

Bron: Esis registratie en LOVS, observaties.

Actie: verslaglegging

Dit overleg vindt op afroep plaats op initiatief van IB. Uitgenodigd worden ouders, leerkracht, ib en schoolcontactpersoon. Op afroep: SMW, jeugdverpleegkundige, Césartherapeute, logopedist, wijkagent, leerplichtambtenaar en zo nodig een lid van de directie.

3.4 Niveau van hulp (zie verwerking in schema hoofdstuk 3.7)

Aan de hand van de resultaten wordt het kind ingeschaald:

Niveau 0 - Deze leerlingen functioneren binnen hun eigen groep

Zij krijgen extra begeleiding binnen de groep door de eigen leerkracht

1 - Eigen begeleiding door de leerkracht met behulp van een IHP

2 - Interne begeleiding met externe hulp

3 - Opschalen in samenwerking met de schoolcontactpersoon

niveau 0 (functioneren binnen hun eigen groep)

In een leerling- en groepsbespreking met de i.b'ër, groepsleerkracht wordt besproken hoe het kind binnen de groep adequaat kan mee doen.

In een leerlingbespreking moet duidelijk worden hoe de groepsleerkracht het besproken kind zelf zo goed mogelijk kan ondersteunen. Een en ander wordt vastgelegd in Esis bij Leerlingbespreking (LB) en eventueel in het groepsplan. Evaluatie en vervolg worden vastgelegd. Nabespreken met de i.b'ër

In het 0-niveau worden geen handelingsplannen geschreven.

Niveau 0 is na 12 weken afgerond.

niveau 1

In deze fase worden handelingsplannen gemaakt door de leerkracht voor een periode van 6 tot 8 weken. De leerling krijgt extra ondersteuning, binnen de leerlijn van zijn/haar niveaugroep.

Collegiale consultatie, observatie van de intern begeleider kan aan de orde zijn.

In fase 5 (eind niveau 1) wordt externe deskundigheid geraadpleegd.

Niveau 1 is na maximaal 24 weken afgerond.

niveau 2 (interne begeleiding met externe hulp op collegiaal niveau)

In overleg of met hulp van een externe begeleider wordt een handelingsplan opgesteld. De leerling wordt intensief begeleid, waarbij zijn of haar vordering nauwgezet worden geregistreerd. Regelmatig worden de vorderingen met betrokken begeleiders geëvalueerd. Indien nodig wordt hier het handelingsplan bijgesteld. Ook tijdens de leerlingbespreking wordt het kind besproken.

Niveau 2 is na maximaal 16 weken afgerond.

niveau 3 (Intensief zorgarrangement, arrangement cluster 1 of 2, verwijzing naar SBO of Speciaal Onderwijs)

In deze fase is er sprake van overleg in het ZAT

De volgende keuzen bestaan;

-De basisschool gaat verder met een intensief arrangement of een aangepast arrangement

-Verwijzing naar het SBO

-Verwijzing naar het SO cluster 1,2 of 4.

-andere Bao

Tijdpad wordt bepaald door het ZAT in samenwerking met PPO (maximaal 8 weken)

Gecomprimeerd Schoolondersteuningsprofiel

CBS Het Mozaïek

Algemene gegevens

School	CBS Het Mozaïek
BRIN	12 XS
Directeur	
Adres	Jaap Valkhoffplein 5, 3023 PV Rotterdam
Telefoon	0102440891
E-mail	
Bestuur	Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Basisondersteuning

Basisondersteuning bevat vier aspecten: basiskwaliteit, preventieve en licht curatieve interventies, onderwijsondersteuningsstructuur en planmatig werken. In het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam is afgesproken dat alle scholen per 01 augustus 2016 voldoen aan het vereiste niveau van basisondersteuning zoals omschreven in het ondersteuningsplan.

Beoordeling inspectie : Basisarrangement

Datum van vaststellen : 11-12-2013

Bijzonderheden met betrekking tot preventieve en licht curatieve interventies

Interventie	In orde ?	Toelichting (inclusief ambitie)
Vroegtijdig signaleren van leer-, opgroei- en opvoedproblemen	☒	Er is samenwerking met de voorschool/ nulgroepen en met het Schoolmaatschappelijk Werk (SMW). Middels een doorgaande lijn in ons observatiesysteem kunnen wij vroegtijdig leer-, opgroei- en opvoedproblemen signaleren. De 3 nulgroepen en de VVE groep vallen qua zorg onder de Interne Begeleiding en SMW van de school (kindgesprekken).
De zorg voor een veilig schoolklimaat	☒	De school heeft heldere schoolafspraken geformuleerd in een gedragsprotocol. Er wordt gewerkt volgens de methodiek van de Vreedzame School. Er worden regelmatig tevredenheidsonderzoeken afgenomen, incl. de Sociale Vragenlijst. Actiepunten worden opgenomen in het jaarplan.
Een aanbod voor leerlingen met dyslexie	☒	Wij werken volgens het dyslexieprotocol. Er is een ambulante leerkracht in de school (vanaf 2015-2016) die zorgt voor de juiste begeleiding en dossiervorming.
Een aanbod voor leerlingen met dyscalculie	☐	

Definitieve versie – 1 mei 2015

Een afgestemd aanbod voor leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie	☒	Wij werken handelingsgericht en opbrengstgericht: wij passen de leerstof aan qua inhoud, hoeveelheid en niveau. Alle leerlingen werken met het Directe Instructiemodel.
De school stelt voor leerlingen met een zeer specifieke ondersteuningsbehoefte een ontwikkelingsperspectief (OPP) op	☒	Bij een achterstand van anderhalf jaar wordt aan de ouders voorgesteld om een OPP te maken. Vanaf groep 6 wordt dit gekoppeld aan een uitstroomperspectief.
Toegankelijk schoolgebouw met aangepaste werk- en instructieruimtes en hulpmiddelen	☒	Ons gebouw is alleen op de benedenverdieping rolstoelvriendelijk. We hebben ook een aangepaste toiletvoorziening. Voor kinderen met een visuele beperking en leerlingen met gehoor- en spraakproblemen hebben wij mogelijkheden.
Aanpak gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen	☒	Wij bieden veel structuur en hebben heldere afspraken. Gedragsproblemen worden zoveel mogelijk voorkomen door positieve benadering, focus op wat de onderwijsbehoeften zijn en door de leerstof aan te bieden op het juiste niveau. Er is een gedragsprotocol. Vanaf aug. 2015 hebben alle groepen een groepsplan gedrag. Er is een gedragsspecialist in de OB en in 2015-2016 worden er nog 2 opgeleid. In de school is een kerngroep Pedagogisch Klimaat.
Protocol voor medische handelingen	☒	Er is een protocol voor medische handelingen aanwezig, de verklaring moet door ouders ondertekend worden. Er wordt gehandeld volgens het protocol medisch handelen van Kind en Onderwijs Rotterdam

Deskundigheid

Onze school beschikt over specifieke deskundigheid op het gebied van :

Onderwijsdomein	Toelichting
Leren en ontwikkeling	Leesspecialist / het Jonge Kind (0-groep)
Sociaal en emotioneel gedrag	Gedragspecialist (OB)
Fysiek en medisch	
Werkhouding	
Thuisituatie	

Hiervan is (op termijn) inzetbaar voor andere scholen in de wijk : -

Definitieve versie – 1 mei 2015

Voorzieningen en materialen

Wij werken met de volgende specifieke concepten, aanpakken, materialen, programma's, methodieken, protocollen, enz. :

- In alle groepen worden aan het begin van het schooljaar drie-gesprekken gevoerd met ouders en kinderen. T/m groep 4 zijn dit welkom-gesprekken, vanaf groep 5 zijn dit ambitiegesprekken.
- In enkele groepen worden coöperatieve werkvormen ingezet
- Wij hebben zorgafspraken vastgelegd in het Zorgplan
- In alle groepen worden (v.a. aug. 2015) groepsplannen gedrag opgesteld
- Wij werken aan het programma 'de Vreedzame School', waarbij het pedagogisch klimaat van de school mede gevormd wordt door de kinderen. (www.devreedzameschool.net)
- Voor de sociale emotionele ontwikkeling zetten we het programma 'SCOL' in om te signaleren en gebruiken we het programma 'Kikker Be Cool', een spel waarbij we de sociale redzaamheid van kinderen vergroten.
- In de groepen 1 tot en met 6 wordt gewerkt met Rekenen en Wiskunde volgens de methodiek van 'Met Sprongen Vooruit'. Vanaf 2014-2015 wordt dit ook in groep 7 en 8 ingezet.
- Wij zijn lekker Fit school: sporten, bewegen en gezonde voeding zijn bij ons belangrijk.

Binnen het klassenmanagement is er ruimte voor extra instructie door middel van het directe instructie model. In een aantal groepen is extra ondersteuning in de vorm van menskracht. Indien er heel specifieke onderwijsbehoeften zijn, kan er hulp worden ingezet van een extra leerkracht die hiervoor wordt vrij geroosterd

Bijzonderheden met betrekking tot ons schoolgebouw

Mogelijkheden/bijzonderheden	Toelichting
Er is ruimte voor een time-out	Een time out vindt altijd plaats onder toezicht van een volwassene en eventueel in een andere groep
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale bewegingsbehoeften	Onze lokalen hebben een standaardgrootte en zijn dus niet geschikt voor bijzondere bewegingsbehoeften.
Er zijn ruimten met specifieke functies voor beweging en leerbehoeften (fysio, schooltuin, enz.)	Wij hebben een aparte ruimte voor Cesartherapie. Ook hebben wij een speellokaal in de school.

Bijzonderheden met betrekking tot de samenwerking met partners/ouders

Partner (o.a. SBO en SO / ouders)	Toelichting
Ouders/verzorgers	Wij hebben een uitgebreid ouderbeleidsplan waarin ons beleid en onze ontwikkeling zijn vastgelegd.
Centrum Jeugd en Gezin	Er is nauw contact tussen de wijkverpleegkundige en de IB-er. De wijkverpleegkundige houdt ook regelmatig spreekuur op school.
Cesartherapie	Wij hebben een zorgplan motoriek. De leerlingen van de onderbouw worden gescreend. De eventuele vervolgbehandeling daarvan wordt gedaan door onze Cesartherapeute in de school.
Diëtiste	Vanuit het Lekker Fit programma is er eens in de twee weken een diëtiste in de school.

Definitieve versie – 1 mei 2015

Grenzen aan de mogelijkheden van ons onderwijs ; wat kunnen we (nog) niet ?

Onderwijsdomein	Toelichting
Leren en ontwikkeling	Wij geven les op drie niveaus. Wanneer er sprake is van een eigen leerlijn (vanaf groep 5) kan een kind in een andere klas instructie ontvangen. Bij een achterstand van meer dan anderhalf jaar in combinatie met sociaal emotionele problemen raken wij handelingsverlegen.
Sociaal en emotioneel gedrag	Er wordt gekeken of er sprake is van problematiek vanwege leerproblemen of vanwege een stoornis. Per geval wordt bekeken of wij een kind nog tot verdere ontwikkeling kunnen brengen. Er wordt een grens bereikt wanneer de veiligheid van het kind zelf of van de groep structureel in gevaar wordt gebracht.
Fysiek en medisch	Ons gebouw is maar beperkt geschikt voor minder validen.
Werkhouding	Wij denken veel kinderen een passend aanbod te kunnen bieden. Samenwerking met ouders is hierbij heel belangrijk; positieve ondersteuning van beide kanten. De werkhouding is van invloed op de opbrengsten. Uitgangspunt is het vaststellen van de onderwijsbehoeften van de kinderen. Wanneer er een (te) breed scala is aan inspelen op de onderwijsbehoefte van de groep, kan het zijn dat er voor nieuwe leerlingen wordt geadviseerd voor een plaatsing op een andere school.
Thuisituatie	Wij stellen geen grenzen in de toelating vanwege de thuisituatie. Kinderen uit alle gezinssituaties, gezindten en culturele achtergronden zijn welkom. Voor kinderen met een trauma wordt per geval bekeken of wij deze extra zorg kunnen bieden.

Ambities en (na-)scholingswensen

Om vanuit de uitgangspunten van Passend onderwijs zoveel mogelijk kinderen te kunnen begeleiden, hebben we als school(-team) de volgende ambities :

Onderwijsdomein	Toelichting
Leren en ontwikkeling	Verfijning van de groepsplannen. Leerkrachten scholen op het maken van ontwikkelingsperspectieven. Leerkrachten worden in aug. 2015 geschoold in het maken van groepsplannen.
Sociaal en emotioneel gedrag	In 2014-2015 is een gedragsprotocol opgesteld. Van 2014 tot 2016 wordt het team begeleid in het werken met de Vreedzame School (studiedagen). Er worden twee leerkrachten opgeleid voor gedragspecialist in 2015-2016.
Fysiek en medisch	-

Definitieve versie – 1 mei 2015

Werkhouding	Onderwijsbehoeften van kinderen zullen nog meer centraal komen te staan. Gekeken wordt naar het clusteren van onderwijsbehoeften en de haalbaarheid binnen het klassenmanagement.
Thuisituatie	Indien nodig zal er uitbreiding van SMW worden ingekocht.

Gekoppeld aan de bovenstaande ambities hebben wij als school de volgende nascholingswensen :

Zie : ambities

Overige bijzonderheden :

Wij hebben ervaring in het opstellen van ontwikkelingsperspectieven (OPP).
Wij hebben ruime ervaring in het stimuleren van ouderbetrokkenheid in krachtwijken.

Wat betekenen deze gegevens van het Schoolondersteuningsprofiel voor de mogelijkheden die de school ziet om nu en in de toekomst passend onderwijs te realiseren voor kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften?

Wij zijn ons aan het voorbereiden op de aankomende ontwikkelingen. Vooral het pedagogisch klimaat heeft veel aandacht om te zorgen dat elk kind zich veilig voelt.

Wij vinden dat het plaatsen van leerlingen met speciale behoeften niet ten koste mag gaan van de grote groep.

Wij vinden dat een school met reguliere en speciale kinderen een rijkere leeromgeving biedt. Het leren van en met elkaar is van grote waarde. Dit mag echter niet ten koste gaan van de zorg die speciale kinderen nodig hebben.

Wij vinden dat de reistijd tussen huis en school voor kinderen maximaal een uur mag zijn. Onze aanbeveling is dat niet meer dan een half uur te laten zijn. Onze voorkeur gaat daarom uit naar gespreide zorg voor ieder kind in de wijk.

Wij vinden dat ouders recht hebben op passende onderwijs-zorg. Scholen moeten dus goed samenwerken met jeugdzorg en medische zorg en ouders, en andersom.

Wij vinden dat leerlingen individuele begeleiding in de groep moeten kunnen krijgen.

Definitieve versie – 1 mei 2015

3.6 Zorgverbreding: vier variaties. (tussentijdse interventies groepsplan)

Dreiging uitval methode gebonden toetsen

Zorgverbreding is dan gericht op leerlingen om deze binnen hun niveaugroep te houden. Mocht na een x-aantal begeleidingsmomenten aan de instructietafel, al dan niet met behulp van een IHP, geen resultaat zijn behaald dan kan de IBV niveau verdeling verschuiven. Er wordt bijgesteld en er volgt plaatsing in een lagere niveaugroep

Kans op een naar boven aangepast ontwikkelingsperspectief:

Ondersteuning vindt ook plaats als een kind hangt tegen een hoger niveau, maar net niet die stap lijkt te kunnen maken. Mocht na een aantal begeleidingsmomenten aan de instructietafel resultaat zijn geboekt dan kan de IBV verdeling verschuiven. Het niveau wordt dan bijgesteld, er volgt plaatsing in een hogere niveaugroep.

Talent+ begeleiding

Leerling die in het verdiepingsarrangement zitten moeten extra begeleiding krijgen door uitdaging. Hierbij kijken wij ook naar de andere vakgebieden waar nog veel uitdaging ligt voor deze leerlingen zodat zij op meerdere vakgebieden excelleren.

Zeer Intensief arrangement:

Leerlingen die na een x-aantal begeleidingsmomenten aan de instructietafel op het IV-V niveau (intensief arrangement) niet mee kunnen, komen in het Zeer Intensieve arrangement terecht.

Deze kinderen hebben een OPP vanaf groep 6, uitzonderingen daargelaten. Uitzonderingen kunnen zijn: gediagnosticeerde (gedrag) problematiek

OPP (ontwikkelingsperspectief)

Voor kinderen die langere tijd niet mee kunnen komen met het niveau van de groep en waarvoor al meerdere handelingsplannen zijn geschreven zonder gewenst resultaat, wordt vanaf groep 6, een OPP opgesteld. Ouders worden in dit traject intensief betrokken.

Gestreefd wordt om het kind zolang mogelijk bij het niveau van de groep te houden, in ieder geval tot en met groep 5.

Het bepalen voor welk(e) ontwikkelingsgebied(en) de eigen leerlijn wordt ingezet, gebeurt in overleg met de leerkracht, intern begeleider en eventueel ambulante begeleider.

Zie bijlage

3.7 Instrumenten en bronnen tbv HGW = waarnemen - begrijpen - plannen - uitvoeren

3.7.1 Groepsleerkracht

Binnen de klassensituatie signaleert de groepsleerkracht leer- en gedragsproblemen door: observatie, ouder-gesprekken, huisbezoek en analyse van het gemaakte werk en de (methodegebonden) toetsen.

3.7.2 Leerlingvolgsysteem groep 1 en 2:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Kijk leerlingvolgsysteem. Het Kijk observatie- en registratiesysteem legt het accent bij onderdelen die in de groepen 1 en 2 het belangrijkste zijn namelijk: basisgegevens (basiskenmerken en betrokkenheid), Sociaal emotionele ontwikkeling, Motoriek, Rekenen en Taal.
- Er is aandacht voor de aanleg van het kind. Daarbij gaat het om de aangeboren karaktereigenschappen van het kind, hoe de lichamelijke gesteldheid is. Deze worden verwoord in de onderwijsbehoeften.
- We observeren in eerste instantie het gedrag van het kind in brede zin waarbij taal, motoriek, zintuiglijke ontwikkeling middelen zijn om tot gewenst gedrag te komen. Voor de observaties gebruiken we het KIJK! Observatie en registratiesysteem. Twee keer per jaar worden de observaties geregistreerd. De basisgegevens worden na 6 weken onderwijs ingevuld en met de ouders besproken.
- De kinderen worden tevens gevolgd door afname van de Cito-toetsen taal voor peuters en kleuters en rekenen voor peuters en kleuters. Taaltoets alle kinderen TAK, waarvan de onderdelen passieve woordenschat en woordomschrijving en verschillende onderdelen van de toets beginnende geletterdheid CPS.

3.7.3 Leerlingvolgsysteem groep 3/8

We maken gebruik van methodegebonden toetsen.

Daarnaast worden diverse genormeerde methode onafhankelijke toetsen afgenomen, het feitelijke leerlingvolgsysteem..

3.7.4 Toetsoverzicht

Zie bijlage

3.7.5 Toetsafnametabel

Zie bijlage

3.7.6 Groepsplan (HGW = plannen en uitvoeren)

- Het groepsplan wordt gemaakt naar aanleiding van de *niet-methode* gebonden toetsen.
- De leerkracht kan na overleg en met toestemming van de IB-er bepalen dat een kind in een afwijkende niveaugroep wordt geplaatst anders dan dat het Cito-lvs aangeeft bijvoorbeeld door afwijkende resultaten op de methodetoetsen.
- In het groepsplan worden alle kinderen weggeschreven.
- De expert leerlingen in de talentgroep (hoog I) groep en de Zeer Intensieve instructie groep (V-) worden in de beginsituatie wel genoemd. Daar wordt verwezen naar hun eigen leerplan of OPP als er sprake is van individuele plannen. Mochten deze twee niveaugroepen meerdere kinderen bevatten dan kan, als clustering mogelijk is, deze groep als cluster worden behandeld en in het groepsplan worden opgenomen.
- Om een groepsplan te kunnen maken dienen de kinderen eerst ingeschaald te worden in een niveaugroep. Zie indicatietabel niveaugroepen hoofdstuk 2.4

Hoofdstuk 4 Bijzondere arrangementen

4.1 Arrangement PPO

PPO Rotterdam biedt passende ondersteuning aan de Rotterdamse kinderen, hun leerkrachten en de basisscholen. Dat doen zij door arrangementen aan te bieden die kinderen vooruit helpen, door leerkrachten te professionaliseren en door scholen te ondersteunen bij hun verantwoordelijkheden in het kader van de Wet passend onderwijs. In PPO-netwerkbijeenkomsten zorgen we ervoor dat alle onderwijs- en zorgpartners in de wijk samenkomen en van elkaar blijven leren.

Aanvullend op de (extra) ondersteuning die scholen zelf bieden, biedt PPO Rotterdam de volgende arrangementen aan:

- Psychodiagnostisch onderzoek
- Leesbehandeling
- Ambulante begeleiding
- Logopedie (ambulante begeleiding en onderzoek)
- Maatwerkbudget
- Speciaal basisonderwijs
- Speciaal onderwijs

De intern begeleider vraagt met toestemming van ouders, via de schoolcontactpersoon een arrangement aan bij het onderwijsarrangeerteam. De school levert de benodigde gegevens aan uit hun dossier. Bij het beoordelen of een leerling toelaatbaar is tot het speciaal (basis)onderwijs, wint het onderwijsarrangeerteam advies in van twee deskundigen. Het onderwijsarrangeerteam stelt in overleg met de ouders en de intern begeleider een eindadvies op. Als het eindadvies is dat de leerling (tijdelijk) naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs gaat, geeft de toelaatbaarheidscommissie daarvoor een toelaatbaarheidsverklaring af.

Zie bijlage

4.2 Het OPP (ontwikkelingsperspectief)

Leerlingen die uitvallen bij de arrangementen die aangeboden worden in de groep (de zogeheten Talenten, basis en extra instructie groepen) krijgen na groep 5 een eigen leerlijn. Dit is al eerder besproken als optie met ouders in de voorafgaande leerjaren, dat de leerling niet mee kan komen met de groep. Dat de leerling mogelijk een eigen leerlijn/ ontwikkelingsperspectief (OPP) kan krijgen en zo beter op zijn eigen niveau kan werken, zonder frustratie en met een meerwaarde dat de leerling op een zo hoog mogelijk niveau voor hem/haar haalbaar zal kunnen uitstromen.

Tot en met groep 5 worden leerlingen zoveel mogelijk meegenomen op groepsniveau. Voor een enkeling zal gelden dat ze eerder op eigen niveau gaan werken omdat dit beter is voor het welbevinden van de leerling.

Het gehele traject is altijd in overleg en met toestemming van ouders.

In het ontwikkelingsperspectief (OPP) beschrijft CBS Mozaïek de doelen die een leerling kan halen. Het biedt handvatten waarmee de leraar het onderwijs kan afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling. En het laat zien naar welk vervolgonderwijs de school, samen met de leerling en diens ouders, toewerkt.

Het OPP wordt halfjaarlijks geëvalueerd met ouders (eventueel met leerling, is leerling afhankelijk) Indien nodig worden de doelen bijgesteld, we stellen ambitieuze doch realistisch doelen.

Ten slotte levert het OPP een belangrijke bijdrage aan een gerichte voorbereiding van de leerling op een bepaalde uitstroombestemming in het voortgezet onderwijs, zodat hij daar meer kans op succes heeft. Natuurlijk kan het OPP ook bij de overdracht naar het voortgezet onderwijs een belangrijke rol spelen.

4.3 Hoogbegaafde leerling

Op onze school hebben wij ook oog voor de ontwikkeling van de hoogbegaafde leerling. Onder dit kopje scharen wij ook de hoogintelligente kinderen. Zo vroeg mogelijk compacten en verdiepen geeft de beste kansen op een positief resultaat. Versnellen kan als er sprake is van een didactische voorsprong van meer dan een half jaar. Versnellen alleen is vaak niet voldoende; daarnaast ook verbreding. We signaleren deze kinderen door observaties en toetsen. De leerkracht bepaalt het didactisch niveau van de leerling door bijvoorbeeld doortoetsing.

Na het bepalen van het niveau:

De reguliere leerstof wordt aangepast:

- Indikken leerstof, compact maken. (bepaalde leerstof overslaan, van toets naar toets);
- Bepalen van didactisch niveau; bijv. m.b.v. eindtoets als begintoets.
- Er wordt tijd vrij gemaakt voor extra leerstof.

Uitbreiden van specifieke leerstof is actueel.

Eisen waaraan het materiaal moet voldoen, de inhoud moet een meerwaarde hebben:

- niveau
- voldoende nieuwe elementen
- overlap reguliere leerstof
- voldoen aan specifieke leerbehoeften (weinig herhaling, open opdrachten)
- stimuleert tot denken)
- extra vakken
- Leren leren.

Praktische mogelijkheden:

- zelfstandig werken
- begeleiding/feedback
- binnen de groep
- additioneel materiaal
- beoordeling en antwoorden.

Belangrijk is de houding van leerkracht en leerling

- Eisen stellen aan resultaten, werk afmaken.
- De kinderen moeten serieus genomen worden.
- Kinderen niet te veel laten kiezen bij verbreding. Andere kinderen mogen ook niet kiezen.
- Structuur en afspraken.
- Maak een weekschema
- Minimaal 2x per week regulier werk.
- Zolang mogelijk binding houden met de groep

- Zoveel mogelijk bij de vakgebieden blijven.
- Vermelding op rapport

De komende jaren moet ons beleid op het gebied van begeleiding van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong of hoogbegaafdheid verder worden ontwikkeld.

4.4 Doubleren

Daar er een groot verschil kan zijn in cognitieve vermogens van kinderen, kiezen we voor de mogelijkheid om kinderen te laten doubleren of versnellen. Niet meer dan één keer gedurende hun schoolloopbaan, omdat anders de sociaal emotionele ontwikkeling te veel uit de pas gaat lopen bij de rest van de groep. In de besluitvorming betrekken we heel de ontwikkeling van het kind. De didactische vaardigheden worden in kaart gebracht aan de hand van de methode gebonden toetsen en Cito. De sociaal-emotionele ontwikkeling door middel van Scol en de leerkrachtverslagen. In een vroeg stadium, doch uiterlijk in **november** van het cursusjaar moet de zorg over de ontwikkeling van zoon/dochter met ouders besproken worden. Ouders ontvangen daarvoor een uitnodiging voor een gesprek.

In **februari/maart** wordt een mogelijke doublure met de ouders besproken. Aan de hand van resultaten zal dit inzichtelijk worden gemaakt voor de ouders. Dit gesprek is met leerkracht en ib-er. Belangrijk is dat we goed voor ogen hebben dat doubleren een meerwaarde is voor de ontwikkeling van het kind. Er is dus sprake van een oplosbaar probleem.

4.5 Protocol overgang

Plaatsing in groep 2

We werken in de onderbouw met homogene groepen. De leerlingen komen op papier voor plaatsing in groep 2 in aanmerking als ze op of na 1 oktober van dat schooljaar 4 jaar en 9 maanden zijn. Er moet sprake zijn van een leeftijdsadequate ontwikkeling. Dit wordt zichtbaar gemaakt m.b.v. KIJK en indien nodig verschillende toetsen als Taaltoets Alle Kinderen (TAK) de CITO toetsen Taal voor peuters en kleuters en rekenen voor peuters en kleuters en onderdelen van de toets beginnende geletterdheid van het CPS. Bij twijfel kunnen observatiesystemen als OPFO (Observatiepakket voor de functieontwikkeling) meer duidelijkheid geven. E.e.a in overleg tussen leerkracht en intern begeleider onderbouw. Jongere kinderen kunnen eerder doorstromen, als ze op zijn minst een duidelijk aantoonbare (door observatie en/of toetsen) ontwikkelingsvoorsprong laten zien van tenminste 6 maanden (KIJK!)

Plaatsing in groep 3

Wij volgen in beginsel de regel dat de kinderen die 6 jaar zijn geworden voor 1 januari, geplaatst worden in groep 3.

Uitzonderingen: Kinderen met een opvallende ontwikkelingsvoorsprong kunnen in aanmerking komen voor versnelling. Hierbij moet de verwachting zijn dat het kind cognitief en sociaal/emotioneel de groepen adequaat kan doorlopen. Leerlingen met ontwikkelingsachterstand, van wie voorspelbaar is dat ze het leertempo van de middenbouwgroepen niet zullen kunnen volgen, mogen zich in groep 2 verder ontwikkelen.

Criteria voor overgang naar groep 3: Wat is uiteindelijk het beste voor het kind! Om dit in beeld te krijgen worden de volgende **instrumenten** gebruikt: KIJK observatie en registratie instrument, Cito, TAK, Beginnende geletterdheid (CPS)

Vereiste **niveaus**: Voldoende werkhouding en concentratie, Score CITO C of hoger

Voldoen aan de leesvoorwaarden: auditief, visueel, geheugen. Sociaal/emotioneel voldoende sterk.

Motoriek. Het is uiteindelijk het complete plaatje wat doorslaggevend zal zijn. Hierbij gaan we uit van de verwachting dat het kind, lekker in zijn/haar vel zittend, groep 3 redelijk succesvol zal kunnen doorlopen.

Bij een versnelling in de groepen 3 t/m 8 gelden nagenoeg de zelfde afspraken als bij de versnelling van groep 2 naar groep 3. Het goed volgen van de leerling in de groepen 3 t/m 8 blijft één van de belangrijkste onderdelen.

Traject en communicatie bij doubleren

Als er een sprake is van doublure in groep 2 moet het volgende traject afgelegd zijn. De leerling moet gedurende onderbouwtijd goed gevolgd zijn in de ontwikkeling, waarbij sturende hulp is geweest op achterstandsgebieden. In de eerste maanden zullen leerkracht en ib-er duidelijk moeten krijgen of er sprake is van een vertraagde ontwikkeling wat mogelijk kan leiden tot onderbouwverlenging. Zoals aangegeven bij

het onderdeel doublure, is het belangrijk om in een vroeg stadium, doch uiterlijk in **november** van het cursusjaar de zorg over de ontwikkeling van zoon/dochter met ouders te bespreken. In **februari/maart** wordt een mogelijke doublure met de ouders besproken. Aan de hand van resultaten zal dit inzichtelijk worden gemaakt voor de ouders. Dit gesprek is met leerkracht en ib-er. Van alle gesprekken wordt een verslag gemaakt. Uiterlijk in **mei** wordt in een gesprek met ouders, leerkracht en intern begeleider de beslissing kenbaar gemaakt. Als ouders moeite hebben met de beslissing, kan een nieuw gesprek worden gepland, aangevuld met een lid van de directie. Insteek is de gezamenlijke zorg voor het kind, begrip en duidelijkheid rond de procedure.

Met de ouders wordt besproken hoe hun kind in het verlengde jaar specifieke aandacht zal krijgen op de zorggebieden.

Traject en communicatie bij versnelling.

Als er een sprake is van versneld naar groep 3 gaan, moet het volgende traject afgelegd zijn.

De leerling is gedurende de tijd in de onderbouw goed gevolgd in zijn/haar ontwikkeling, waarbij duidelijk moet zijn dat het kind opvallend snelle rijping vertoont, zowel didactisch als sociaal-emotioneel.

In de loop van het voorafgaande jaar moet duidelijk worden dat er sprake kan zijn van een mogelijke versnelling naar groep 2 of naar groep 3. In **februari/maart** wordt een mogelijke versnelling met de ouders besproken. Aan de hand van resultaten en het KJK observatiesysteem zal dit inzichtelijk worden gemaakt. Dit gesprek is met leerkracht en ib-er. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Uiterlijk in **mei** wordt in een gesprek met ouders, leerkracht en intern begeleider de beslissing kenbaar gemaakt. Hier wordt een verslag van gemaakt. In het geval dat de betrokkenen hun twijfels hebben, kan een nieuwe afspraak gemaakt worden. In dat gesprek is de directie betrokken. In de hernieuwde afweging zal de stem van de ouders nadrukkelijk meewegen, dat kan resulteren in afzien van voorgenomen versnelling.

4.6 Procedure van midden groep 7 naar 8 tot voortgezet onderwijs

Leerlingen maken in groep 7 de entreetoets groep 7 van CITO. De resultaten van deze toets en de resultaten van de CITO toetsen die ze hebben gemaakt in de gehele schoolcarrière op CBS Mozaïek worden nauwkeurig bekeken en ook naast de plaatsingswijzer van FOKOR gelegd.

Hieruit maakt de basisschool (leerkracht in overleg met intern begeleiding) een voorlopig basisschooladvies op voor de uitstroom van de leerling. (zie bijlage)

Het uitstroomniveau kan zijn:

*VWO

*HAVO

*VMBO TL (theoretische leerweg)

*VMBO KBL (kaderberoepsgerichte leerweg)

*VMBO BBL (basisberoepsgerichte leerweg)

*Praktijkonderwijs

Leerlingen stromen door naar groep 8, behalve als er sprake is van een doublure.

Begin groep 8 starten we weer met oudergesprekken/ ambitiegesprekken.

Hier wordt met de leerlingen en de ouders komend schooljaar besproken; hoe staan ze ervoor en wat komt er aan komend jaar. De gesprekken zullen gebaseerd zijn op het voorlopig basisschooladvies dat in groep 7 is gegeven.

Er wordt een ambitie gesteld voor het komende half jaar, gebaseerd op de mogelijkheden van de leerling.

Heeft de leerling leerachterstand vanaf 0,25 en groter, dan komt er een gesprekspunt bij; namelijk dat zij in aanmerking komen voor het aanmelden voor het traject: Zorgleerling in beeld. Dit is een traject van KOERS VO voor leerlingen met een forsere leerachterstand dan gemiddeld. De aanmelding is altijd met toestemming van ouders. De leerlingen worden in het groepsplan opgenomen op het niveau wat zij aankunnen.

Het traject heeft een specifiek doel: leerlingen op een passende onderwijsinstelling te krijgen.

Zo kan er bijvoorbeeld toch een LWOO advies afgegeven worden aan leerlingen die lage schoolprestaties hebben in vergelijking met de intelligentie.

Uit het traject van "Zorgleerling in beeld" kunnen twee adviezen uitkomen: Praktijkonderwijs en LWOO (leerweg ondersteunend onderwijs)

Praktijkonderwijs betekent dat de nadruk ligt op leren in de praktijk.

LWOO betekent dat de leerlingen in een kleine setting/ groep les krijgen en er meer kan worden gewerkt aan de aandachtspunten van de leerling.

LWOO kun je krijgen bij verschillende uitstroomniveaus. Te weten: basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg of gemengd/theoretisch gerichte leerweg

Het traject gaat dan als volgt: leerlingen worden opgeroepen middels een brief door CED voor een NIO of een NDT, dit zijn beiden intelligentieonderzoeken die in groepsvorm worden afgenomen.

Vanuit deze onderzoeken kan er een indicatie komen voor Praktijkonderwijs of voor LWOO (leerweg ondersteunend onderwijs) School krijgt de resultaten binnen en nodigen de ouders uit om dit te bespreken. Ouders kunnen daarna meteen een school zoeken waar LWOO wordt aangeboden of een Praktijkonderwijsschool. Het advies vanuit CBS Mozaïek is dan om zo snel mogelijk in te schrijven, vanwege het feit dat LWOO plekken snel vol zitten.

Wij laten in principe alle leerlingen meedoen aan de eindcito, dit doen we om rekening te houden met het welbevinden. Leerling afhankelijk of school de keuze maakt hem of haar uit te sluiten voor de eindcito.

De score van eindcito gaat namelijk vanaf VMBO BBL, praktijkonderwijs staat er niet op. Dit wordt duidelijk vooraf met de leerling en ouders besproken.

Leerlingen zonder leerachterstanden of minimale leerachterstanden volgen de 'reguliere' weg en maken de eindcito.

Vóór de eindcito wordt het definitieve basisschool advies afgegeven (zie bijlage), wij hebben de leerling immers zijn gehele schoolcarrière op CBS Mozaïek gevolgd. Ouders en leerling worden uitgenodigd voor het adviesgesprek.

Voor ieder uitstroom niveau geldt: dat ouders/leerlingen op school terecht kunnen bij de intern begeleider of de leerkracht voor ondersteuning bij het zoeken van een passende school.

4.7 Motorische Remedial Teaching

Definitie MRT

Extra onderwijshulp aan leerlingen die in een motorische probleemsituatie verkeren.

Problematiek Mozaïek

Onze school is gelegen in een kansarme wijk. Dit betekent dat de kinderen veelal klein behuisd zijn, over minder spelmateriaal beschikken, veel tv of video kijken en ouders vaak niet de financiële middelen hebben om te sporten o.i.d.

Ouders klagen over de veiligheid in de buurt en op de straat en houden daarom hun kinderen veel binnen.

Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat veel van onze kinderen ongezonde voeding krijgen en zijn er steeds meer kinderen met overgewicht.

Vanaf groep drie is er voor de kinderen na schooltijd de mogelijkheid tot het nemen van zwemles, gecoördineerd door de school. De kleutergroepen kunnen daar nog geen gebruik van maken.

Welke leerlingen komen in aanmerking

- Kinderen met motorische achterstanden, zoals een zwak spierstelsel, astma, zintuiglijke tekorten enz.
- Kinderen met cognitieve achterstanden, de motorische oefeningen werken ondersteunend.
- Kinderen met gedragsproblemen, die zich uiten in hyperactiviteit of isolement van het kind.

Aanmelding van het zorgkind

Dit kan op verschillende manieren gebeuren:

1. Door de groepsleerkracht, die na observatie zich zorgen maakt over de grove en/of fijne motoriek.
2. Door een Zorgverbreder – collega, die het kind begeleidt op andere gebieden.
3. N.a.v. de motorische screening, die twee maal per jaar door de leerkracht wordt afgenomen.
4. Kinderen die opvallen worden nogmaals getoetst door medewerkers van WSNS.
5. Bij onvoldoende score tijdens deze herhaalde screening worden kinderen doorverwezen naar de césartherapeute die de ABC-Movement test afneemt en zo nodig een begeleidingsplan opstelt. Zij stelt de huisarts op de hoogte, de school bespreekt e.e.a. met de ouders.
6. De césartherapeute is twee dagdelen per week op school om kinderen te behandelen.

De ouders van het kind zijn altijd op de hoogte van de extra hulp die het kind geboden wordt.

MRT inhoudelijk

Op de volgende gebieden kan een MRT – er hulp bieden:

- Optimaliseren van bewegingsmogelijkheden in de klas, of tijdens buitenspel. De groepsleerkrachten krijgen ideeën aangeboden om zelf in te zetten.
- Ouders bewust maken van het belang om de zelfredzaamheid van kinderen te stimuleren, het belang van buitenspel onder de aandacht brengen, opmerkzaam maken op sportactiviteiten in de wijk.
- Zorgbreedte initiatieven: voor de fijne motoriek, m.b.v. de methode Schrijfdans.
 - statisch en dynamisch evenwicht
 - coördinatie romp en ledematen
 - oog - handcoördinatie
 - kruis- en gelijktijdige oefeningen
 - oefeningen rond de gnosie.

Voor deze hulp wordt gebruik gemaakt van de oefeningen uit de methode: Zorg in beweging.

4.8 Logopedische screening / behandeling op school.

Sinds dit schooljaar is het mogelijk dat kinderen logopedische hulp krijgen op school. De leerkracht meldt de leerling aan, in samenspraak met de ouders en intern begeleider. De logopediste voert de screening uit en zal, altijd in overleg en met toestemming van de huisarts en zorgverzekering, overgaan tot behandeling.

Zie bijlage: screeningsformulier

De peuters van peuterspeelzaal Muizefant (3 groepen 0 en 1 VVE groep) worden ook in deze zorg meegenomen.

Hoofdstuk 5 Checklists

5.1 Checklist leerlingbespreking

<i>Frequentie:</i>	<i>2x per jaar (augustus en januari) 2 x per jaar een tussenevaluatie gericht op aandachtvragende ontwikkelingen.</i>
<i>Deelnemers:</i>	<i>Leerkracht, Interne begeleider en eventueel zorgverbreder.</i>
<i>Tijd:</i>	<i>Begin van het schooljaar, na de middentoetsen in januari, het eind van het schooljaar. Tussenevaluatie vindt plaats begin november en in april</i>

Actie vooraf per leerling:

De groepsleerkracht vult **vooraf** in Esis de informatie en bespreekpunten bij Leerlingbespreking (LB) in.

De IB-er krijgt doormiddel van het bekijken van de groepskaart een beeld van de te bespreken kinderen.

Open de groepskaart en dubbel klik op betreffende leerling. Ga in de leerlingkaart naar tabblad MAP en open notitie. Klik bij "categorie" groepsbespreking/ leerlingbespreking aan. De notitie komt automatisch bij LB van het kind.

Dit is in principe de enige actie ter voorbereiding: een duidelijke en concrete beschrijving van je zorg of hulpvraag voor de LB.

In de afgelopen periode is Esis up to date bij gehouden:

- Geboden hulp en de resultaten van hulp (Niveau 0) Deze hulp staat genoteerd bij LOGBOEK (groepskaart)
- Geboden hulp en de resultaten van die hulp (Niveau 1 en 2). De handelingsplannen(leerplannen) zijn actueel.
- Het kind is benoemd in het groepsplan.
- Belemmerende factoren
- Stimulerende factoren
- Logboek-Leerling (notitie die bewaard moeten blijven en / of observaties)
- Concrete voorbeelden van gedrag, lettend op: situaties waarin het gedrag opvalt. (LOGBOEK-leerlingniveau)
- Zien
- Cito-LVS
- Methode toetsen
- De KIJK! Registraties in de groepen 1 en 2
- Het leerling- en ontwikkelingsperspectief
- Contact met ouders

Bespreekpunten tijdens het gesprek:

-Cito toetsen Rekenen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.

-Cito toetsen Taal: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.

- Cito toetsen Tech. lezen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen Begrijpend lezen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen woordenschat (TAK resultaten passieve woordenschat en woordomschrijving groepen 1,2,3)
- Soc. emotioneel beeld van de groep interpreteren (begrijpen)
- Belemmerende en stimulerende factoren op leerlingniveau benoemen
- Zijn de geplande activiteiten en acties uit het vorige verslag uitgevoerd?
- Zijn de doelen bereikt?
- Wat is nu voor de leerling nodig om door te gaan?

Denk aan:

Instructie: visuele, auditieve, materiële ondersteuning.

Leertijd: extra of minder leertijd

Extra of andere leerstof: herhaling, verrijking, remediërend. Ondersteunende materialen en programma's.

Vergroten van competentiegevoelens, vergroten van de zelfstandigheid, tussentijdse feedback, gedragsinstructie met of zonder ondersteunende materialen als stickers, klok, picto's, etc)

Structureren van de taak.

Aanpassen van de leeromgeving (rustige werkplek, prikkelreductie, ordenen van de materialen.)

Hulp aan leerlingen buiten de groep.

Vaardigheidstraining leerkracht, bijsturen van leerkrachtgedrag

Aanpassen van de leerstof.

Ondersteuning voor de leerkracht bij het opstellen van plannen en/of organisatie

Afspraken voor observaties van leerkrachtgedrag of leerkrachtaardigheden.

Observaties mbt leerlinggedrag.

- Concrete afspraken SMART vastleggen door de groepsleerkracht tijdens gesprek in Esis

Actie na de leerlingbespreking:

- Het niveau van hulp en de fase van hulp en de acties worden eventueel vastgesteld: (bijv: niveau 1 fase 4.)
- De beschreven acties uit "Stappenplan Zorgstructuur voor leerkrachten" uitvoeren.
- De afspraken die gemaakt worden tijdens de LB worden meteen genoteerd in Esis bij LB.
- De leerkracht verwerkt de afspraken in het groepsplan. Of een HP wordt gestart of vervolgd.

5.2 Checklist groepsbespreking

Frequentie: 2 x per jaar. (augustus en januari)

Deelnemers: leerkracht, Interne begeleider en eventueel zorgverbreder.

Tijd: Begin van het schooljaar, na de middentoetsen in januari, het eind van het schooljaar.

Actie vooraf:

De groepsleerkracht vult **vooraf** in Esis de informatie en de vragen bij de Groepsbespreking (GB) in. De IB-er krijgt doormiddel van het bekijken van de groepskaart een beeld van de te bespreken onderwerpen.

Open de groepskaart. Ga naar tabblad MAP en open notitie. Klik bij "categorie" groepsbespreking/ leerlingbespreking aan. De notitie komt automatisch bij GB van de groep.

Dit is in principe de enige actie ter voorbereiding: een duidelijke en concrete beschrijving van je zorg of hulpvraag bij de GB.

In de afgelopen periode is Esis up to date bij gehouden:

- Geboden hulp en de resultaten van hulp (Niveau 0) Deze hulp staat genoteerd bij LOGBOEK.
- Geboden hulp en de resultaten van die hulp (Niveau 1 en 2). De handelingsplannen(leerplannen) zijn actueel.
- De kinderen zijn benoemd in het groepsplan en/of Handelingsplannen (kortdurend) of Leerplan (voor een heel of half jaar).
- Belemmerende factoren voor de groep
- Stimulerende factoren voor de groep
- Concrete voorbeelden van pedagogische en didactische opmerking geldend voor de hele groep (bij GB)
- Logboek-Leerling (notitie die bewaard moeten blijven en / of observaties)
- Zien
- Cito-LVS: (groepsresultaten en groepstrends kunnen dan worden bekeken)
- Methode toetsen
- Kijk! Registraties groepen 1 en 2.
- Het leerling- en ontwikkelingsperspectief
- Contact met ouders

Bespreekpunten tijdens het gesprek op groepsniveau:

- Cito toetsen Rekenen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen Taal: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen Tech. lezen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen Begrijpend lezen: resultaten, interpretatie (begrijpen), aandachtspunten.
- Cito toetsen woordenschat (TAK resultaten passieve woordenschat en woordomschrijving groepen 1,2,3)
- Soc. emotioneel beeld van de groep interpreteren (begrijpen)
- Belemmerende en stimulerende factoren op groepsniveau benoemen

-Zijn de geplande activiteiten en acties uit het vorige verslag uitgevoerd?

-Zijn de doelen bereikt?

-Wat is nu voor de groep nodig om door te gaan?

Denk aan:

Instructie: visuele, auditieve, materiële ondersteuning.

Leertijd: extra of minder leertijd

Extra of andere leerstof: herhaling, verrijking, remediërend. Ondersteunende materialen en programma's.

Vergroten van competentiegevoelens, vergroten van de zelfstandigheid, tussentijdse feedback, gedragsinstructie met of zonder ondersteunende materialen als stickers, klok, picto's, etc)

Structureren van de taak.

Aanpassen van de leeromgeving (rustige werkplek, prikkelreductie, ordenen van de materialen.

Hulp aan leerlingen buiten de groep.

Vaardigheidstraining leerkracht, bijsturen van leerkrachtgedrag

Aanpassen van de groepsleerstof.

Ondersteuning voor de leerkracht bij het opstellen van plannen en/of organisatie

Afspraken voor observaties van leerkrachtgedrag of leerkrachtvaardigheden.

Observaties mbt groepsgedrag.

-Concrete afspraken SMART vastleggen door de groepsleerkracht tijdens gesprek in Esis

Actie na de groepsbespreking

De groepsplannen worden bijgesteld waarin alle leerlingen zijn weggeschreven.

Afspraken worden verwerkt en uitgevoerd

Tussenevaluatie is vastgelegd en wordt uitgevoerd.

5.3 Eindejaars Groepsbespreking/Leerlingbespreking

Gebruik checklist leerlingbespreking/groepsbespreking..

5.4 Checklist Overdracht formulier voor de volgende groep

Uiterlijk 1 week voor de zomervakantie vindt de overdracht plaats.

Neem het leerlingvolgsysteem Esis voor je.

Neem KIIK! LVS voor je (overdracht van 1>2 en 2>3)

Algemeen:

Beschrijf op groepsniveau en leerlingniveau de stimulerende en bedreigende factoren

- Bespreek de sfeer aan de hand van Zien en Pravoo als aanvulling
- Welke kinderen gaan plezierig met elkaar om?
- Welke kinderen hebben problemen met elkaar?
- Welk kind is een duidelijke eenling in de groep?
- Hoe gaat de groep met elkaar om in de pauze?
- Welke negatieve invloed kan verwacht worden in de klas?
- Met welke regels heeft deze groep moeite?
- Wie zijn de leiders in de groep?
- Hebben ze een positieve of een negatieve invloed op de groep?
- Wat zijn de kinderen gewend m.b.t. het werken met computer? Welke programma's, afspraken, etc
- Verdere opmerkingen.

Didactisch niveau:

Gegevens uit de groepsbespreking en leerlingbespreking zijn actueel en meteen zichtbaar.

- Wat is het algemene niveau van de groep aan de hand van de groepskaart.
- Bespreek de groepsplannen en handelingsplannen.
- Bespreek de leerlijnen (ZI)
- Wat was de aanpak voor de plus kinderen?
- In welk vak is de groep "goed" en in welk vak minder?

Organisatie: bij zelfstandig werken

Gegevens staan genoteerd in GB/LB of in het logboek als het een kortere aandachtsperiode betreft.

- Wat zijn de sterke punten?
- Zijn de kinderen in staat tot zelfstandig werken?
- Wat zijn de zwakke punten?
- Hoe organiseer je de hulp aan de zwakkere leerling tijdens het zelfstandig werken?
- Wat doe je met kinderen die erg snel en erg goed presteren?
- Zijn de kinderen er ook tevreden over?

Zorgkinderen:

Gegevens staan genoteerd in LB

- Welke kinderen hebben extra zorg nodig t.a.v. werkhouding,gedrag en didactisch niveau?
- Op welke leerstof gebieden geven deze kinderen problemen?
- Bij welke kinderen is er een verschil met de score bij Cito-LVS en de methodescore in de klas.
- Zijn de zwakke kinderen te motiveren ?
- Heb je voldoende middelen om ze te helpen?
- Bij kinderen met een leer- én gedragsprobleem, wat is het hoofd probleem?
- Hoe ervaren de ouders de problemen van hun kind op school?
- Welk kind ervaar je als zwaar in de groep?
- Wat is het probleem?
- Heeft dit kind een adequaat handelingsplan?

Bijlagen

1. Kennis achtergrond
2. Toetsoverzicht
3. Toetskalender
4. Groepsplan (format)
5. Inbrengformulier zorg
6. Individueel handelingsplan (IHP)
7. Ontwikkelingsperspectief (OPP)
8. Screeningsformulier logopedie
9. Aanvraagformulier PPO
10. Orthotheek
11. Observatieformulier
12. Voorlopig basisschool advies formulier (groep 7)
13. Basisschool advies formulier (groep 8)

1. Gedragsprotocol
2. Protocol medisch handelen (kind en onderwijs Rotterdam)
3. Protocol dyslexie (kind en onderwijs Rotterdam + gemeente Rotterdam)
4. Protocol dyscalculie (kind en onderwijs Rotterdam)
5. Brochure Koers VO (PPO)

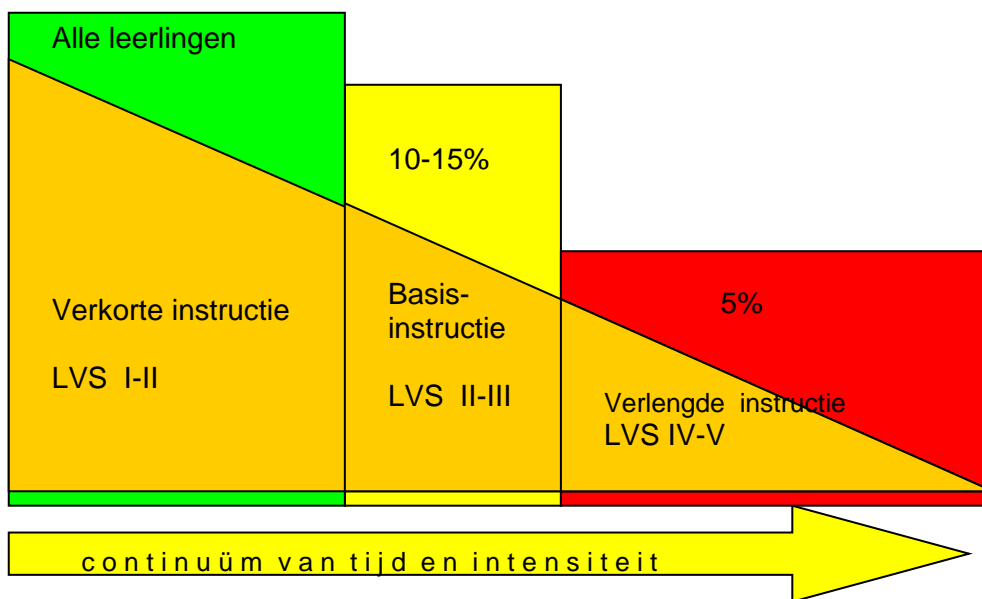
➤ Bijlage 1 Kennis achtergrond

Convergent differentiëren, enkele aandachtspunten:

Het werken met individuele leerlijnen is vaak te zwaar voor de leerling (het vraagt een grote mate van zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid) én voor de leerkracht die tijd moet vinden voor het vergaren van materiaal en de individuele instructie. Door in de hele school convergent te differentiëren hopen we individuele leerlijnen meer te voorkomen. Als er sprake moet zijn van een eigen leerlijn wordt deze besproken en samen ontwikkeld met de interne begeleiding en de begeleider leerlingenzorg.

De methodes zullen moeten worden uitgewerkt om op drie niveaus te kunnen lesgeven. De methode in de onderbouw (IK en KO) gaat uit van verschillende niveaus. Voor deze groepen is het belangrijk te kijken naar aanpassingen voor kinderen die niet toe zijn aan stadium 1.

Methode onafhankelijke toetsen bepalen het niveau van de kinderen. De methode afhankelijke toetsen worden in het totaalbeeld wel meegenomen.

Directe instructie

- Convergente differentiatie staat tegenover divergente differentiatie en star klassikaal onderwijs
- Convergente differentiatie houdt in, dat een school ernaar streeft alle leerlingen te laten profiteren van de groepsinstructie, maar vooral tijdens de verwerking rekening houdt met de verschillen tussen de leerlingen
- Bij convergente differentiatie wordt alleen gedifferentieerd naar de hoeveel tijd, die de leerling nodig heeft om een doel te bereiken. (verkort-basis-verlengd)
- Bij convergente differentiatie wordt er doelgericht naar gestreefd om alle leerlingen in de groep minstens een minimumdoel te laten bereiken.
- Convergente differentiatie is ook gericht op het dichten van de kloof tussen goede en zwakke lezers.

Voorbereiding		
Start van de les: terugblik - doel van de les –verwachtingen - verkorte-instructie		
Verkorte Instructie	Basis instructie en begeleide inoefening	
	Basis Instructie	Verlengde Instructie <i>Meer materiaal</i> <i>Andere oplossingsstrategieën</i>
Zelfstandige verwerking	Zelfstandige verwerking	Zelfstandige verwerking
Feedback	Feedback	Feedback
Gezamenlijke feedback / Afsluiting		

Bijlage 2 Toetsoverzicht

Toetsniveaus

code	Soort toets	toelichting
0	Methode gebonden toetsen	- methode en groepsafhankelijk
1	LVS-toetsen	- door de " hele" school (LeerlingenVolgSys)
2	RT-toetsen	- specifiek gebruikt voor nadere diagnoses
4	(Nog) niet gebruikte toetsen	- wellicht in te voeren toetsen
5	Aanwezig niet gebr. toetsen	- incidenteel of als naslagwerk te gebruiken

Code 0-toetsen (Methoden)

Staan onder beheer van de groepsleerkracht. De afname is afhankelijk van de groep en groepsituatie. Resultaten worden op uniforme wijze in de groepsmap ondergebracht.

Code 1-toetsen (LVS)

Worden afgenomen door de groepsleerkrachten. Voor deze toetsen geldt een vaste afnameperiode (zie afname overzicht bijlage 2). De scores komen ook weer in de groepsmap. Tevens worden de resultaten door de i.b verzameld en verwerkt in het Leerlingen Volg Systeem (LVS).

Code 2-toetsen diagnostische toetsen

code	toetsnaam	toets	groep/RT	periode
1	avi	technisch lezen	3, 4, 5, 6,(7, 8)	okt, mrt, juni
1	cito lovs technisch lezen	technisch lezen	3,4 ,5	jan, juni
1	cito begrijpend lezen	leesbegrip	8	jan
1	cito lovs begrijpend lezen	leesbegrip	3, 4,5, 6, 7	Jan, juni. Groep 3 alleen in juni.
1	cito begrijpen luisteren	Leesbegrip	3	Jan, juni
1	cito dmt	technisch lezen	3, 4, 5, 6, 7, 8	Jan, juni
1	cito eindtoets + wo.	basisvaardigheden/-kennis	8	april
1	cito entreetoets	basisvaardigh. bobo	7	apr / mei
1	cito lovs rek/wisk	rekenvaardigheid	3, 4, 5, 6, 7, 8	jan, juni (m.u.v. 8)
1	cito lovs spelling	spellingvaardigheid	3,4,5,6,7,8	jan, juni
1	cito wst	woordenschat	3, 4,5,6,7,8	jan, juni
1	cito taal voor peuters en kleuters	taalontwikkeling	2 1	jan, juni juni
1	cito rekenen voor peuters en kleuters	rekenvaardigheid	2 1	jan, juni juni
1	CPS toets beginnende geletterdheid	Beginnende geletterdheid en auditieve vaardigheden	1,2	okt, april
1	KIJK	ontwikkeling	1,2	zie planner
1	tak	taalontwikkeling	1,2,3	zie planner
1	SCOL	sociale vaardigheid	3,4,5,6,7,8	okt. maart
1	Struiksmā	aanvankelijk lezen/spellen	Diagnostische toets	
2	Utrechtse Getalbegrip Toets	rekenvoorwaarden	idem	
2	licor	werkhouding, gedrag	idem	
2	dle-test teije d vos	niveau rekenvaardigheid	idem	
2	Observatie pakket voor de functie ontwikkeling (OPFO)	functieontwikkeling	idem	
2	pdo	alles	idem	
2	Pi dictee	spelling	idem	
2	svl	motivatie, welbevinden	idem	
1	tempo toets rekenen	rekenvaardigheid	idem	

Verklaring van de codes:

1 - LVS

2 – Diagnostische toets / observatie instrument

Bijlage 3

Toetskalender

Toetskalender voor groep 1 tot en met 8

	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	maart	april	mei	juni
Taaltoets Alle Kinderen TAK	Begin groep 1: als de kinderen ± 3 maanden op school zijn.									
Taaltoets Alle Kinderen TAK	B2 E2(afname begin gr 3)									
CPS BEGINNENDE GELETTERDHEID		2						1	2	
CITO TvPK					M2					E1 E2
CITO RvPK					M2					E1 E2
KIJK!	Observeren augustus – januari; registreren januari Observeren januari – juni; registreren juni									
DMT				B3			M3			E3
<u>LOVS Begrijpend luisteren</u>					M3					E3
<u>LOVS Rekenen-Wiskunde</u>				M3- M7						E3-E7
<u>LOVS DMT en AVI</u>				M3- M8						E3-E7
<u>LOVS Begrijpend lezen</u>				M4- M7						E3-E7
<u>LOVS Spelling</u>				M4- M8						E3-E8
<u>LOVS Woordenschat</u>				M3- M8						E3-E8
<u>SCOL</u>	B2- B8						E2- B8			
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	maart	april	mei	juni

Bijlage 4

Format groepsplan

Groep:				Vak of ontwikkelingsgebied:	
Leerkracht:				Methode:	
Datum:					
Periode:					
Leerlingen	Toets-gegevens	Wat wil ik bereiken? (leerdoel)	Welke leerstof en materialen zet ik in? (onderwijsaanbod)	Hoe geef ik instructie en begeleiding? (rekening houdend met de onderwijsbehoeftes)	Hoe organiseer ik het? (klassenmanagement)
Instructiegroep	score	score			
Basisgroep	score	score			
Verdiepingsgroep	score	score			
Lln. met indiv. Hp:	score	score			
Tussenevaluatie: methodegebonden toetsen:					
Evaluatie: resultaten Cito-toets:					

Bijlage 5 Inbreng formulier zorgleerling bespreking

Inbrengformulier zorg leerlingbespreking

Algemene gegevens

Groep:	Voornaam:
Leerkracht:	Achternaam:
Datum:	Geboortedatum:

Schoolloopbaan

Zijn de volgende situaties van toepassing:	ja	?	nee	
blijven zitten / versneld	☐	☐	☐	welke groep?
vroegere begeleiding van zorgteam	☐	☐	☐	
contacten met smw	☐	☐	☐	

Aandachtsgebieden

☐ sociaal gedrag	☐ cognitieve ontwikkeling	☐ spraak/spreken	☐ taal
☐ emotioneel gedrag	☐ auditieve ontwikkeling	☐ luisteren	☐ spelling
☐ werkhouding	☐ leervoorwaarden	☐ lezen	☐ rekenen
☐ concentratie	☐ motoriek	☐ schrijven	☐ wereldverkenning

Is er mogelijk sprake van een ontwikkelingsvoorsprong / hoogbegaafdheid?

Begeleidingsvraag of werkprobleem van de leerkracht, concreet omschreven.

--

Resultaten methode gebonden toetsen / cito toetsen

--

Wat is al gedaan en met welk resultaat?

--

Welke doelen wil je de komende periode bereiken met dit kind?

--

Wat zijn de onderwijsbehoeften van de leerling?

Wat heeft dit kind (extra) nodig om dat doel te bereiken?

Hoe organiseer ik dat in de groep?

Kun je in het groepsplan tegemoet komen aan de specifieke onderwijsbehoeften of is er een IHP?

Heb je hulp nodig bij het opstellen van het groepsplan of IHP?

Denk je aan aanmelding externe begeleiding of zorg?

Afstemming met ouders.

Samenvatting van de afspraken en vervolgstappen.

Bijlage 6 Individueel handelingsplan.

Handelingsplan voor:

Naam

Geboortedatum

Datum HP:

AANDACHTSGEBIED	
Beginsituatie	
Positieve factoren	
Risico factoren	
Onderwijsbehoeften	
Hulpvraag	
KORTE TERMIJN DOEL	
BEGELEIDINGSVOORSTEL	
Materiaal/programma	
Frequentie	
Door wie	
Evaluatie	Datum: Toetsinstrument:
EVALUATIE	
Vervolg	Stoppen doorgaan inschakelen externe hulp
	Naam + handtekening ouders:

Bijlage 7 Ontwikkelingsperspectief (OPP)

OntwikkelingsProfiel (OP)

Algemene gegevens	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Groepsverloop	
Genoten onderwijstijd	
Resterende onderwijstijd	
Van School	
Startdatum OP	

Aanvullende informatie		
IQ (indien bekend)	TIQ	Test:
	VIQ	Afgenomen:
	PIQ	
Evt. Aantekening	Verwerkingsnelheid:	

Reden tot opzetten OOP

Analyse van stimulerende en belemmerende factoren		
Kindkenmerken	Stimulerende	Belemmerende
Ontwikkelingsgebieden		
Cognitieve mogelijkheden		
Spraak – taal ontwikkeling		
Motorische ontwikkeling		
Specifieke talenten		
Sociale en medische achtergronden		
Soc emotioneel en werkhouding		
Thuisituatie		
Relatie Ik-II ,II-II ,II-leerstof		
Medische zaken		
Gediagnosticeerde kenmerken		
Buitenschoolse zorg		
CJG, GGZ, logopedie ...		
Onderwijsbehoeften		

<p>Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Ik heb een leerkracht nodig die mij de op een positieve manier benadert en duidelijk en consequent is. * Ik heb instructie en verlengde instructie nodig. * Ik heb opdrachten nodig op mijn eigen niveau. * Ik heb leeractiviteiten nodig die mij uitdagen tot leren. * Ik heb positieve feedback nodig. * Ik heb groepsgenoten nodig die mij helpen met de leerstof. * Ik heb een rustige leeromgeving nodig.

Leerrendement bij start OPP					Streefdoel Leerrendement groep 8				
dd juli 2012					dd juli 2013				
Vakgebied	VS	Dle	LR%	FN	Vakgebied	VS	Dle	LR%	FN
Rekenen E6*					Rekenen				
Tech. Lezen M3					T Lezen				
Begr. Lezen M6*					Begr lezen				
Spelling E4					Spelling				
Leerlijn:					Verwachte uitstroom:				

Rekenen										
Groep	Streefdoel VS	Streefdoel DLE	LR %	FN	Toets	Werkelijke VS	Werkelijk DLE	LR %	FN	WIG
3	M E									Deel:
4	M E									Deel:
5	M E									Deel:
6	M E									Deel:
7	M E									Deel:
8										Deel:
Leerlijn										
Meetinstr	LOVS Rekenen en Wiskunde									

Technisch Lezen										
Groep	Streefdoel AVI/ DMT	Streefdoel AVI/DLE	LR %	FN	Toets	Werkelijke DMT	Werkelijke AVI/ DLE	LR %	FN	VLL / Estafette
3	M									
	E									
4	M									
	E									
5	M									
	E									
6	M									
	E									
7	M									
	E									
8	M									
	E									
Leerlijn										
Meetinstr	AVI / DMT									
Evt opmerkingen										

Begrijpend lezen										
Groep	Streefdoel VS	Streefdoel DLE	LR %	FN	Toets	Werkelijke VS	Werkelijke DLE	LR %	FN	Taallesland Nieuwsbegrip
3	M									Deel: Niveau:
4	M									Deel: Niveau:
5	M									Deel: Niveau:
6	M									Deel: Niveau:
7	M									Deel: Niveau:
8	M									Deel: Niveau:
Leerlijn										
Meetinstr	LOVS Begrijpend Lezen									
Evt opmerkingen										

Spelling										
Groep	Streefdoel VS	Streefdoel DLE	LR %	FN		Werkelijke VS	Werkelijke DLE	LR %	FN	Taalleesland
3	M E									Deel:
4	M E									Deel:
5	M E									Deel:
6	M E									Deel: 6
7	M E									Deel:
8	M E									Deel:
Leerlijn										
Meetinstr	LOVS Spelling									
Evt opmerkingen										

Onderstaand is te kopiëren en dan ieder jaar bij het OP te houden. Na bespreking ondertekenen en in het dossier.

Halfjaarlijkse evaluatie		
dd: januari 2013		Groep: 7
Vakgebied	Observatiegegevens (wat zie je/ hoe werkt het voor de leerling Pedagogische aspecten (welbevinden, betrokkenheid, zelfstandigheid, motivatie enz.)	
Rekenen		
Technisch lezen		
Begrijpend lezen		
Spelling		
Extra factoren (die tijdens het werken naar voren kwamen)	Stimulerende factoren:	Belemmerende factoren:
Resultaat eigen leerlijn		
Vakgebied	Didactische gegevens (hoe gaat het methode gebonden en niet methode gebonden)	
Rekenen		
Technisch lezen		
Begrijpend lezen		
Spelling		

Ouders tekenen voor gezien en/ of akkoord,

Datum:

Bijlage 8 Formulier logopedische screening

Bevindingen logopedisch onderzoek

Naam leerling:		Naam school:
Geboortedatum:		Naam leerkracht:
Datum screening: Datum controle:		Groep:
Reden aanmelding:	☐ auditieve waarneming ☐ gehoor ☐ stem	Conclusie/advies:
☐ mondgewoonten ☐ spraak ☐ taal		☐ particuliere logopedie ☐ controle ☐ geen controle (meer) nodig ☐

aandachtsgebieden	specificatie
☐ MONDGEWOONTEN Toelichting:	☐ mondademen / open mond ☐ zuigen op duim, vinger(s) of speen ☐ onvoldoende aanspanning in of beweging van lippen of tong ☐ afwijkend slikken ☐ afwijkende gebitsstand
☐ SPRAAK Toelichting:	☐ weglating van klank(en) ☐ vervanging van klank(en) ☐ uitspraak tegen de tanden ☐ uitspraak tussen de tanden ☐ door de neus spreken ☐ binnensmonds / onduidelijk spreken ☐ te snel / te langzaam spreken ☐ stotteren
☐ TAAL Toelichting:	☐ algemeen (taalarmoede) ☐ onvoldoende taalbegrip ☐ kan gevoelens/gebeurtenissen onvoldoende verwoorden ☐ problemen met het opbouwen van zinnen ☐ problemen met vervoeging/verbuiging
☐ AUDITIEVE WAARNEMING / GEHOOR Toelichting:	☐ onvoldoende gehoor ☐ onvoldoende ontwikkelde auditieve aandacht ☐ onvoldoende auditief geheugen ☐ onvoldoende klankonderscheiding ☐ onvoldoende auditieve analyse ☐ onvoldoende auditieve synthese
☐ STEM Toelichting:	☐ hees / schor ☐ te hoog / te laag ☐ te hard / te zacht ☐ te hoog / te snel ademen

Bijlage 9

Aanvraag arrangemente samenwerkingsverband

Gegevens van de leerling en de school

Achternaam leerling

Voornamen leerling

Roepnaam leerling

Geboortedatum leerling

Geslacht leerling [man/vrouw]

Wettelijk gezag [moeder/vader/voogd]

Naam

Adres, postcode en woonplaats

Telefoonnummer

E-mail adres

Gebruik tolk?

Naam schoolbestuur

Naam school

BRIN-nummer

Soort onderwijs [BaO/SBO/SO]

Postadres, postcode en plaats

Adres locatie, postcode en plaats

Naam intern begeleider

E-mail adres intern begeleider

Telefoonnummer intern begeleider

Naam schoolcontactpersoon PPO Rotterdam

Naam schoolmaatschappelijk werker

	(school)jaar	groep	school/instelling (en evt. land)
0-4 jaar			
4-12 jaar			

De leerling woont in Nederland sinds

De leerling volgt Nederlands onderwijs sinds

Voortraject

Betrokkenen

Sinds wanneer en hoe is de schoolcontactpersoon van PPO Rotterdam bij de leerling betrokken?

Is de schoolmaatschappelijk werker bij de leerling betrokken? Zo ja, sinds wanneer en hoe?

Zijn er externe zorg-/hulpverleningsinstanties bij de leerling betrokken? Zo ja, sinds wanneer en hoe?

Is de leerling besproken in een onderwijs-zorg-overleg of ander overleg (bijv. wijkteam)? Zo ja, wat heeft dat opgeleverd?

Hoe verloopt de samenwerking tussen de betrokken partijen, waaronder de ouders?

Geboden ondersteuning

Welke (extra) ondersteuning is er door de eigen school of andere scholen in de wijk geboden en wat was daarvan het effect?

Welke extra ondersteuning is er door het samenwerkingsverband (of SO) geboden en wat was daarvan het effect?

Welke hulp is er door externe zorg-/hulpverleningsinstanties geboden en wat was daarvan het effect?

Didactische gegevens

Voeg een recent overzicht van niet-methode gebonden toetsen toe.

Bevorderende en belemmerende factoren

Welke bevorderende en belemmerende factoren zijn van invloed op het onderwijsleerproces?
Op welke manier en in welke mate zijn deze van invloed?

Onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften

Wat is het doel of wat zijn de doelen op lange en korte termijn (zo SMARTI mogelijk verwoord)?

Wat heeft de leerling nodig om deze doelen te kunnen bereiken?

- A. ***De hoeveelheid aandacht en tijd***
- B. ***Onderwijsmaterialen***
- C. ***Ruimtelijke omgeving***
- D. ***Expertise***
- E. ***Samenwerking met andere instanties***

Wat heeft de school eventueel nodig om dit aan de leerling te kunnen bieden?

Denkt u dat er hulp buiten de school nodig is?

Aanvraag arrangement

Welk arrangement vraagt u aan voor de leerling?

Wat is de aanleiding voor de aanvraag?

Wat is het doel van de aanvraag? Wat denkt u te kunnen bereiken als het arrangement toegewezen wordt?

Ingevuld namens het bevoegd gezag door: [naam, functie]

Datum:

Vragen voor de ouder(s)

Hoe staat u tegenover de aanvraag van de school?

Hoe verloopt de samenwerking tussen de school en u?

Welke ondersteuning heeft u als ouder(s) eventueel nodig om uw kind te kunnen (laten) bieden wat het nodig heeft?

Ingevuld door: [naam, moeder/vader/voogd]

Datum:

Bijlage 10 Orthotheek

- 0 Achtergrondmateriaal om een orthotheek samen te stellen.
- 1 Onderzoeksmiddelen, toetsen, observatiemiddelen.
- 2 Onderzoeks- en begeleidingsmiddelen mbt gedragsproblemen, werkhouding, spelbegeleiding, ontwikkelingsmaterialen.
- 3 Functieontwikkeling (motoriek, visuele- en auditieve waarneming) en taalontwikkeling
- 4 Afdeling voor de schoolvakken: wereldoriëntatie, rekenen, spelling, lezen en schrijven.
- 5 Naslagwerken

Afd	TITEL	Uitgever	Sign Diagn Reme	Opmerkingen	Schrijver
	eigen taal handleiding geheugen		R		N.Draijer
0	practische uitwerking Werkboek oRThotheek	KPC Praxis 32		handelingsplan	
1	3-minutentoets	Cito	SD	techn. lezen	
1	AVI/BRUS		S	technisch lezen	
1	Begrippentoets	Cito	S	reken/taalbegr.	
1	Clib	Cito	S	begr.lezen	
1	Diagnostiek L.Sp.	Struiksma	SD	aanv. lezen/spellen	
1	dictee H.C.O.		S	spelling	
1	DOS	Swets	S	ontwikkeling	
1	Dvorine Color Pl.	Swets	S	kleuren	
1	Frostig vis.w.n.	Swets	DR	visuele waarneming	
1	Instaptoets anderstaligen	Cito	S	woordenschat	
1	Kreakern 1 handleiding	CED	SD		
1	Kreakern 2 toets/observ. A	CED	SD		
1	Kreakern 2 toets/observ. B	CED	SD		
1	Kreakern 3 remediëring	CED	R		
1	Leeswoordenschattoets	Cito	S		
1	Lezen met begrip 1	Cito	S	begr. lezen	
1	Licorlijst	SWSL	S	Gedrag	
1	Licorlijst kleuters				
1	luisteren 1	Cito	S	luistervaardigheid	
1	Mullertest	Praxis40	SD	lateralisatie	
1	Ordenen LVS	Cito	S	cognit. ontw.	
1	PDO	Praxis16	SD	pedagogisch/didact.	
1	Rek/wisk. 1	Cito	S	rekenvaardigheid	
1	SBL	Cito	S	begr. lezen	
1	Schiedamse rekentest		S	rekenvaardigheid	
1	SVS 1	Cito	S	spellingvaardigheid	
1	SVS 2	Cito	S	spellingvaardigheid	
1	Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid	cito	S	voorbereidend en aanvankelijk lezen	
1	TAK	Zwijzen	SD	woordenschat	
1	TTR rek.		S	rekenvaardigheid	
1	WST 1	Cito	S	woordenschat	
1	Pravoo leerlingvolgsysteem	Pravoo	S,R,D	Ontwikkeling	Westra en Koning
1	Peuter leerlingvolgsysteem	Pravoo	S,R,D	Ontwikkeling	Westra en Koning
1	Utrechtse getalbegriptoets	Graviant	S	Rekenvoorwaarden	Van Luit e.a.
1	Utrechtse getalbegriptoets	Graviant	S,R,D	Rekenvoorwaarden	Van Luit e.a.
2	Alfabetbl. serie2	Praxis 34	SDR	Gedrag/werkh.	
2	Alfabetbl. serie 3	Praxis 34	SDR	Gedrag/werkh.	
2	Alfabetbl. serie 4	Praxis 34	SDR	Gedrag/werkh.	
2	Gedragspr. a t. z	Praxis 34	SDR	Gedrag/werkh.	
2	Observatieboek	Praxis 37	SDR	Werkhouding	
2	Praktijkb. werkh.	Praxis 36	SDR	Werkhouding	
2	praktijkboek 2	Zwijzen	SDR	Spelbegeleiding	
2	praktijkboek 3	Zwijzen	SDR	Spelbegeleiding	
2	praktijkboek 4	Zwijzen	SDR	Spelbegeleiding	
2	praktijkboek1	Zwijzen	SDR	Spelbegeleiding	
2	Speciale spelbegeleiding	Zwijzen		Spelbegeleiding	
2	werkboek	Zwijzen	SDR	Spelbegeleiding	
2	Het blauwe boek, denken ove anderen, dat kunnen kleuters ook	Swets en Zeitlinger		Gedrag	Collot d'Éscury
2	Vechten om het piratenschip	Kwintessens	R	Gedrag, ruzie	B. Memel Saris
2	Wie heeft de stickers van de juf?	Kwintessens	R	Gedrag, eerlijk	Celeste Snoek
2	Jordi gaat voor het eerst naar school	Kwintessens	R	Gedrag, Van fouten kun je leren	Celeste Snoek, Natalie Kuypers
2	Guido is boos	Kwintessens	R	Gedrag, boos zijn	Celeste Snoek
2	Tirza werkt samen	Kwintessens	R	Gedrag, samenwerken	Celeste Snoek
2	Mag ik meespelen?	Kwintessens	R	Gedrag, aardig doen	Jennine Staring

2	Jesse krijgt een nieuwe vriend	Kwintessens	R	Gedrag, vrienden worden	Celeste Snoek
2	Ik kan er niets van	Kwintessens	R	Gedrag, faalangst	Jennine Staring
3	Doen denken durven	OVB	R	ontwikkeling	
3	Logopedie	CED	SDR	taalontwikkeling	
3	Ned. spelenderw.		R	taalontwikkelinh	
3	Oorzaak	OVB	R	aud. waarneming	
3	Praatboeken SO	Edudesk	R	taalontwikkeling	
3	Prentenboek				
3	Schoolrijpheid 1	Malmberg	SDR	ontwikkeling	
3	Schoolrijpheid 2a	Malmberg	SDR	aud.waarneming	
3	Taalgetijden			taalontwikkeling	
3	Taaltraining mondjesm 4	Malmberg	SDR	taalontwikkeling	
3	Van horen en zeggen			taalontwikkeling	
3	Beter bewegen met kleuters	HB uitgevers		Motoriek	Van den Berg e.a.
3	Schrijven zonder pen	Becadidact	R	Motoriek	Schweitzer
	Van kleutertekening tot schrijven	Wolters			Martin Keulen e.a.
3	Met woorden in de weer	Coutinho		Taalontwikkeling	Van den Nufft en Verhallen
3	Taalontwikkeling op school	Coutinho		Taalontwikkeling	Verhallen en Walst
3	Wat zeg je?	BubbelDebub		Auditieve ontwikkeling	Van Wijk
3	Wat zeg je? Kopieermap	BubbelDebub		Auditieve ontwikkeling	Van Wijk
3	Van beginnende geletterdheid tot lezen + Ideeënboek voor groep 1,2, en 3.	DELUBAS		Taalontwikkeling	Dick Loeven
3	Duizend-en-een-woorden	SLO		Taalontwikkeling	Bacchini, Pot e.a
	De allereerste Nederlandse woorden voor peuters en kleuters.				
3	Samen of apart	SLO		Onderwijs aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	Limpens, Nekkers en Ter Pelle
3	Een goede leesstart in groep 1 en 2.	CPS		Taalontwikkeling	Lidy Ahlers
3	Basisstructuur doorgaande leeslijn	CPS		Taalontwikkeling Doorgaande leeslijn	Lidy Ahlers
3	Aanvankelijk technisch lezen	CPS		Taalontwikkeling Preventie van leesproblemen	Lidy Ahlers
3	Alle kinderen leren lezen	CPS		Taalontwikkeling Alle kinderen vlot leren lezen.	Kees Vernooij
3	Stap voor stap	CPS		Taalontwikkeling Differentiëren bij het lezen in groep 3	Huijbrechts en Förrer
4	Drie in de pan 1,2,3	CED	SR	lezen	
4	Le bon depart		R	kleine motoriek	
4	Leessleutel oRTho	Pravoo	SDR	lezen	
4	Rekenspoor A	Zwijzen	SDR	rekenen	
4	Rekenspoor B	Zwijzen	SDR	rekenen	
4	Remelka handleiding			rekenen	
4	Remelka map 1	Malmberg	SDR	rekenen	
4	Remelka map 2	Malmberg	SDR	rekenen	
4	Remelka map 3	Malmberg	SDR	rekenen	
4	Remelka map 4	Malmberg	SDR	rekenen	
4	Remelka map 5	Malmberg	SDR	rekenen	
4	Spec.leesbegeleiding	Pravoo	SDR	lezen	
4	Spelling in de lift	Bekadidact	SDR	spelling	
4	Zo reken ik ook	De Ruiter	SR	rekenen	
5	Bijbel voor de kinderen	Wereldvens			Dr. J.L.Klink
5	Bouwstenen,taal,lezen	KPC			
5	Brandnetels	Ver.kind.mish			H.Dorrestijn
5	De ontwikkeling v d taal	Thieme			K.C.LambeRT
5	Die vrouw dat ben ik	SWSL			F. Santing
5	Dyslexie	Swets			J.Hamers
5	Een lege plek in mijn				
5	Faalangst	Ankh-Hermes		Gedrag	P.Langedijk
5	Inf. lectuur en aud.mat.	NBLC			
5	Kind-zijn in 2 culturen	V. Loghum		Gedrag	A.Eppink
5	Lees-en spellingsproblemen	Lemniscaat			J.J.Dumont
5	Leren op school	Wolters			C.F.v. Parreren
5	Nederlands als 2e taal b.o.	NICL			
5	Niet dom maar woordblind	In den Toren			M.Scheer
5	Niet in de wind....	Ambo			Dr.J.L.Klink
5	Plezier in boeken Praxis 8	Malmberg			W.Swuste
5	Signalen van Incest	Swets			A.Noordhof
5	Taaldidactiek aan de basis	Wolters		Nijmeegse wgr.	
5	Technisch lezen een				
5	Terwijl de boer slaapt	Ambo			J.Nieuwenhuis
5	Verh.lectuur 4-8 jarigen	NBLC			
5	Verh.lectuur 9-12 jarigen	NBLC			
5	Vriendschap en sociale..	Swets			H.G.Dors

5	Woordblind	Staatsuitgev	C.G.Kuipers	
5	Woordenl. voor 4-6-jarigen	OVV		
5	Startblokken voor basisonwikkeling	Van Gorcum	VVE	Janssen-Vos
5	Basisontwikkeling in de onderbouw	Van Gorcum	Ontwikkeling	Janssen-Vos
5	Werken met materialen	Van Gorcum	Ontwikkeling	Janssen-Vos
5	Op jou kan ik rekenen	Van Gorcum	Rekenen en wiskunde	Fijma – Vink
5	Dit is de titel Over autistisch denken	EPO	Gedrag	Vermeulen
5	Interen begeleiding in het basisonderwijs	ACCO		Beukering, Meijer en Roede
5	Praktijkboek interne begeleiding	HB uitgevers		Bokhorst
5	Een doorgaande lijn voor hoogbegaafde leerlingen	LEMMA		Van Gerven en Drent
5	Basisboek ict didactiek	HB uitgevers		Bronkhorst
5	Coöperatief leren binnen adaptief onderwijs	HB uitgevers		Van Vugt
5	Onderwijs aan jonge risicokinderen	HB uitgevers	Ontwikkeling	Beets en Memelink
5	Schrijven als oefenvak	Van Engen	Schrijfontwerijs	Van Engen
5	Kinderen met visueel ruimtelijke problemen	ACCO	Ontwikkeling	Timmermans
5	Tussendoelen beginnende geletterdheid Boek, cd-rom en videoband	Expertise centrum Nederlands	Taalontwikkeling	Verhoeven en Aarnoutse
5	Stimulerende lees- en schrijfactiviteiten in de onderbouw	Expertise centrum Nederlands	Taalontwikkeling	Van Kleef en Tomesen
5	Kinderen met aandachts- en werkhouding-problemen	ACCO	Gedrag	Timmermans
5	Ongewild lastig Inzicht in veelvoorkomende ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.	Uitgeverij Pica	Gedrag	Baard en van der Elst
5	Autisme wegwijzer Doeltreffende oplossingen voor alledaagse problemen	Uitgeverij Pica	Gedrag	Betts en Patrick
5	Weet jij wat autisme is? Leer alles over kinderen met autisme	Uitgeverij Pica	Gedrag	Ellen Sabin
5	De motoriek van kinderen met dyspraxie, autisme, ADHD en leerstoornissen	Uitgeverij Pica	Gedrag	Lisa A. Kurtz
5	Marsmannetje op school	Uitgeverij Houtekiet	Gedrag	Clare Sainsbury
5	Luister je wel naar mij?		Gedrag	Martine Delfos
5	Opbrengstgericht werken doe je zo	Po raad project-bureau kwaliteit		diverse auteurs.
5	Het is ADHD	Bohn Stafleu Van Lottum	Gedrag	Arga Paternotte en Jan Buitelaar
5	pedagogische adviezen voor speciale kinderen	Bohn Stafleu Van Lottum	Gedrag	Trix van Lieshout
5	Professioneel omgaan met gedragsproblemen	HB uitgevers	Gedrag	John Jeninga
5	het Aspergersyndroom praktische oplossingen bij sensorische integratieproblemen.	uitgeverij Pica	Gedrag	Brenda Myles e.a.
2	Jij bent belangrijk voor de ontwikkeling van je kind	SWP	ontwikkeling en gedrag	Ayala Manolson
2	Praten doe je met z'n tweeën	SWP	taalontwikkeling	Jan Pepper en Elaine Weitzaman
5	pedagogische adviezen voor speciale kinderen	Bohn Stafleu Van Lottum	Gedrag	Trix van Lieshout
5	Professioneel omgaan met gedragsproblemen	HB uitgevers	Gedrag	John Jeninga
5	het Aspergersyndroom praktische oplossingen bij sensorische integratieproblemen.	uitgeverij Pica	Gedrag	Brenda Myles e.a.
2	Jij bent belangrijk voor de ontwikkeling van je kind	SWP	ontwikkeling en gedrag	Ayala Manolson
2	Praten doe je met z'n tweeën	SWP	taalontwikkeling	J Pepper en E Weitzaman
5	taalontwikkeling en taalstimulering peuters en kleuters	SWP		Sieneke Goorhuis-Brouwer
3	klein beginnen	CED	Taalontwikkeling	Maile Dalhuisen e.a.
3	spelenderwijs wijzer worden	Garant	Spel, speelgoed en het opgroeierende kind	Roel de Groot
1	observeren en onderzoeken van jonge kinderen	ACCO	S Ontwikkeling	Ton de Zwart
3	Zorg voor kleuters	PICA	Bewust planmatig handelen binnen de kleuterklas	Johan Eichhorn
5	Oplossingsgericht aan het werk met kinderen en jongeren	Pica	Gesprekken en werkvormen	Corry Wolters
5	Handboek hoogbegaafdheid	Van Gorcum	Hoogbegaafdheid	Eleonoor van Gerven

Aanvulling vanaf 2015-2016:

Afd	Titel	Schrijver	Signalering Diagnostisering Remediëring	Opmerkingen	Uitgever
5	Ontwikkelingsperspectief in het basisonderwijs			Informatie	PO Raad
5	Met referentieniveaus naar schoolsucces	Corine Ballering / Rene van Drunen		Sturen op taal- en rekenresultaten	CPS
5	Brandnetels en andere verhalen	Hans Dorrestijn		Verhalen over kindermishandeling	Vereniging tegen kindermishandeling
5	Veelkleurig verdriet	Ine Spee, e.a.		Informatie over afscheid nemen in verschillende culturen	KPC groep
5	Vakbekwaam onderwijzen	Brigitte Bongaards e.a.			Wolters-Noordhoff
5	Coöperatieve leerstrategieën	Dr. Spencer kagan		Research, principes en de praktische uitwerking	Bazalt
5	Corrie Wolters	Oplossingsgericht aan het werk met jonge kinderen		Gespreksvormen en werkvormen	PICA
5	Achterstevoren	Ton Honig		Meinema	
5	Vandaag neem ik een snipperdag	Anneke de Vries e.a.		Een kind met kanker op de basisschool	CPS
5	Doodnormaal?	Riet Fiddelaers-Jaspers		Verdriet en rouw bij leerlingen	KPC
5	Afscheid voor altijd	Riet Fiddelaers-Jaspers		Omgaan met verdriet en rouw in het P.O.	
5	Omdenken door kinderen	Berthold Gunster			
5	Normen en waarden, een concrete aanpak	Bob van der Meer			Expertisecentrum voor veiligheid
5	Handboek management vaardigheden	R.E. Quinn e.a.			Academic Service
5	Handboek supervisie en interventie	H.M. van Praag-van Asperen e.a.			De Tijdstroom
5	Leerkracht, een vak apart	Drs. Yvonne Visser			CPS
4	Spelling op z'n best	Marjoleine Korstanje e.a.	S	Zeven bouwstenen voor effectief basisonderwijs	CPS
5	Orde houden met verstand	Paul Miedema		Gedrag	Eduforce
5	Leerlingen met autisme in e klas	Miriam Baltussen e.a.			Landelijk netwerk autisme
5	Toolkit Kind en Trauma	Eva Alisic		Informatie voor leerkrachten groep 5 t/m 8	UMC Utrecht
5	Kindertelefoon	Carry Slee			
5	Nu jij er niet meer bent	Clair vanden Abbeele		Rouwen met kinderen en tieners	Lannoo
5	Het recht van het kind op respect	Janusz Korcak			SWP
5	Andere tijden, andere meiden	Lenie Brouwe e.a.		Onderzoek naar weggelopen allochtone meisjes	LISWO
4	Resultaat met rekenen	Marije Bakker e.a.		Handvatten voor een goed rekenles	CPS
5	Werken met E.Q.	Robert K. Cooper		Emotionele intelligentie in de praktijk	Bruna
5	Handelingsgericht werken	Noelle Pameijer e.a.		Handreiking voor de intern begeleider	ACCO
5	Scholen en ouders tussen opvoeden en socialisatie	Boudewijn Hogeboom		Bijlagen op www.cps.nl/stoop	CPS
5	Lesje geleerd?	Huub Buijssen e.a.		Indringende ervaringsverhalen	Elsevier

				van leraren	
5	Kinderen met speciale rechten	Miriam Baltussen		Omgaan met ADHD op school	
4	Van kerndoel tot referentieniveau	Marielle van der Stap			SWP
4	Van kerndoel tot leerlijn	Marielle van der stap			SWP

Bijlage 11**Observatieformulier voor:**

Naam: Geboortedatum: Leerkracht:	Groep: Datum:
--	------------------

Aanleiding:

Activiteit: Tijd: Plaats:

Soort observatie:

Continue Steekproef Individueel niveau Groepsniveau Leerkrachtniveau
--

Observatie:

--

Samenvatting van het geobserveerde gedrag:

Algemene indruk:
Motoriek:
Taaluitingen:
Reacties op prikkels:

Contact met de leerkracht:

--

Opmerkingen van de leerkracht n.a.v. de observatie:

--

Conclusie:

--

Vervolg:

--

Besproken met ouders op:

Datum	Handtekening ouder / verzorger	Handtekening observant
-------	--------------------------------	------------------------

▲ cbs Mozaïek ▲ Jaap Valkhoffplein 5 ▲ 3023 PV ROTTERDAM ▲

NAAM LEERLING:

Voorlopig basisschool ADVIES:

- VWO
- HAVO
- VMBO TL/GL/MAVO
- VMBO TG/MAVO met LWOO
- VMBO KB
- VMBO KB met LWOO
- VMBO BBL
- VMBO BBL met LWOO
- PRAKTIJKONDERWIJS

Naam leerkracht: 0
0

Handtekening leerkracht:

Stempel:

Handtekening ouder:

Aanmeldingsgegevens

NAAM LEERLING:

VO-SCHOOL (voorkeur 1):

VO-SCHOOL (voorkeur 2):

VO-SCHOOL (voorkeur 3):

ADVIES:

- VWO
- HAVO
- VMBO TL/GL/MAVO
- VMBO TG/MAVO met LWOO
- VMBO KB
- VMBO KB met LWOO
- VMBO BBL
- VMBO BBL met LWOO
- PRAKTIJKONDERWIJS

PROFIEL:

- BASISPROFIEL
- PLUSPROFIEL
- BESPREEKPROFIEL
- ONDERSTEUNINGSPROFIEL

Vaardigheidsscores leerlingvolgsysteem voor vergelijk met Plaatsingswijzer FOKOR

CITOTOETS	M8	M7	M6
Begrijpend lezen			
Rekenen en Wiskunde			
Spelling, niet w.w.			
Technisch Lezen DMT			

Naam contactpersoon: A. de Rijke email: a.derijke@kinderonderwijsrotterdam.nl

telnr:010 2440891

Handtekening:

basisschool:

Stempel